

TOP¹³¹

„Psát je jednoduché.
Stačí vyškrtat
nesprávná slova.“
Mark Twain

Software Transit NXT vám pomůže používat
jen ta správná slova
ve svých překladech.

- ✓ bezplatná školení
- ✓ měsíční zkušební licence zdarma
- ✓ zvýhodněné časové i trvalé licence

Obsah

Program Mladý Jeroným	4
Vážení čtenáři...	5
Jeronýmovy dny 2018	5
Termínovka 2019	6
Z translátologické bibliografie <i>I. Čeňková</i>	7
Workshop prekladu fínskej literatúry <i>A. Rády</i>	9
Ohlédnutí za loňskými Jeronýmovými dny	11
Jeronýmská soutěž o nejvzdálenějšího patrona	16
Stručně o tom, jak jsme přišli k řemeslu... <i>I. Olbracht</i>	17
Po Mladém Jeronýmovi jarní výlet <i>A. Šourková</i>	18
Slovník roku 2019	20
Proces tlumočení znakového jazyka <i>N. Dingová</i>	25
Týmové tlumočení v oblasti tlumočení pro neslyšící <i>K. Tylšová</i>	27
Hana Zdrchaná a Metoděj Tlachal <i>M. Uličný</i>	29
Česká mužská příjmení / přičestí minulá jako nomina omina <i>M. Uličný</i>	30
Vzpomínka T. Hubáčová	31
Překladaelé severské literatury založili svůj spolek	32
Bubeníčci patřili Šimonovi	33
27. ročník Ceny Josefa Jungmanna	34
Prohlídka kostela Nejsvětějšího srdce Páně <i>A. Šourková</i>	35
Dále vyšlo (nebo vyjde)... <i>A. Šourková</i>	36
Prohlídka Královské zahrady Pražského hradu	37
Ad: Náš člověk v Rize, ToP 127/2018, str. 29–31 <i>M. Škrabal, P. Štoll</i>	38

Mladý

Jeroným

13. 4. 2019

Jednota tlumočnicků a překladatelů zve na další den přednášek a besed, určený mladým a začínajícím tlumočnickům a překladatelům, ale nejen jim.

Od 10.00 hod. v K-centru, Senovážné nám. 23, Praha 1. Vstup zdarma, registrace není nutná.

Mgr. BcA. Viktor Košut
(advokát)

Překladatelské smlouvy

Příspěvek se zabývá problematikou obsahu a uzavírání tzv. překladatelských smluv. Jakou roli hraje v procesu uzavírání smlouvy nakladatel, autor původního díla a překladatel? Jaké body je účelné do překladatelských smluv prosazovat a jak to může překladatelům pomoci? Jak odhalit nejčastější problémy a úskalí předložených návrhů překladatelských smluv?

Bc. Renata Bulvová
(vedoucí a lektorka Školy rétoriky)

Rétorika pro tlumočníky

Práce s dechem, hlasem a artikulací.

Dr. Dagmar Grauová

Úprava písemností úředních i soukromých

Jak jsme barvili titulky pro Jeden svět

O zkušenosti s výrobou titulků neslyšící diváky se podělí odborník na titulkování *Miroslav Pošta* a vedoucí týmu *AZ Translations Andrea Svobodová*. Jak se barvily titulky pro festival *Jeden svět*? A jak se tyto titulky liší od běžných titulků?

Změna programu vyhrazena. Aktuální program, včetně časového rozvrhu, sledujte na www.JTPunion.org

Kristýna Pavlů, Klaudie Márová, Hana Pešková

(Studentky oboru Čeština v komunikaci neslyšících na Ústavu jazyků a komunikace neslyšících FFUK v Praze, pod vedením Nadi Hynkové Dingové)

Situace profesní přípravy tlumočnicků pro neslyšící

V současnosti je profesní příprava tlumočnicků znakového jazyka v naší zemi komplikovaná. Na akademické půdě je možné ji absolvovat pouze v rámci jedné ze tří specializací bakalářského oboru Čeština v komunikaci neslyšících na Ústavu jazyků a komunikace neslyšících na FFUK v Praze (v rámci Deaf studies). Absolventi oboru se zařazují do tlumočnické praxe po bok zkušených tlumočnicků z praxe. Neexistuje kariéerní „žebříček“ pro tlumočnický ani standardizovaný systém podpory tlumočnicků-absolventů, což v praxi sebou přináší mnoho nepříjemností a problémů. Cílem našeho vstupu je přiblížit systém aktuálního vzdělávání tlumočnicků jednoho z menšinových jazyků se všemi klady a zápory, vneseme do pléna mnoho otázek k diskusi a budeme rádi za jejich prodiskutování.

Mgr. Kateřina Ešnerová

(tlumočnice a překladatelka na volné noze, akreditovaná tlumočnice pro EU a vyučující tlumočení na ÚTRL FF UK)

Diplomem to nekončí aneb Povídání o sebehodnocení a sebevzdělávání

Tlumočníci i překladatelé se učí celý život. Po odchodu ze školy už nám ale nikdo neřekne, kde jsme udělali chybu či co je třeba zlepšit. Jak tedy v praxi získat zpětnou vazbu? Jak se poučit z chyb a ocenit, co se povedlo? A k čemu je to vlastně dobré? Přijďte se dozvědět, jak na sebehodnocení a sebevzdělávání systematictěji a efektivněji. Vítání jsou všichni, kdo se chtějí učit, bez ohledu na to, zda překládají, či tlumočí.

Vážení čtenáři,

Jaro je tu a před námi celá řada akcí. V poslední době jsme několikrát a z různých stran slyšeli, že by JTP měla být více místem pro neformální setkávání. Myslím si, že jarní nabídka je tu více než dostatečná: Mladý Jeroným, mimo více či méně odborných přednášek, nabízí dosti příležitosti k pracovním diskusím i přátelskému tlachání o přestávkách či při večírku. Hned po něm následuje výlet – to je celý den věru neformální! V tomto čísle si připomínáme setkání a prohlídku Plečnickova kostela a nabízíme další prohlídku, tentokrát zahradní a hradní. V květnu nás čeká veletrh Svět knihy, na něm předávání cen Slovníku roku – a po něm budeme mít též prostor a čas na setkání a probrání toho, co bylo a co by ještě mohlo být. Poslední květnový víkend se sejdeme na shromáždění členů v Táboře. Takže shrnuto – na výběr je toho dosti, stačí přijít, zveme vždy včas.

Kolegovi Šimonovi Pellarovi dodatečně, leč o to srdečněji, blahopřejeme k získání Ceny Josefa Jungmanna, udělované Obcí překladatelů. V tomto čísle si připomínáme slavnostní vyhlášení výsledků soutěže i večer bubeníčkovský, laureátovi zasvěcený.

Ani tentokrát nechybí příspěvky našich kolegyně, tlumočnic znakového jazyka, jakož i výsledky jazykového bádání našeho čestného člena Miloslava Uličného.

A teď z jiného soudku. Možná vám unikla zajímavá zpráva – cituji ze stránek brněnského Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 22. 2. 2019: „ÚOHS uložil za zneužití významné tržní síly pokuty v celkové výši 164 372 000 korun obchodním řetězcům BILLA, spol. s r.o. a Penny Market s.r.o. a jejich dceřině společnosti Rewe Buying Group s.r.o. Rozhodnutí bylo vydáno v proceduře narovnání, nebyl proti němu podán rozklad a již nabylo právní moci.“ Více zde:

www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/aktuality-z-hospodarske-souteze/2558-retezce-skupiny-rewe-zneuzily-vyznamnou-trzni-silu-po-narovnani-cini-jejich-pokuta-164-milionu-korun.html

Ano, je to více než tisícínásobek pokuty, kterou jsme dostali za publikování doporučených tarifů. Jasně, tyto kolosy jsou jinčí formát, než naše Jednota. Ale úměrně k tomu mají také nesrovnatelně více prostředků na to, aby si zaplatily ty nejlepší právníky u nás. A přesto se neodvolaly a přistoupily na „proces narovnání“ aby ušetřily 20 %, o něž by jinak byla pokuta větší. Přesně tak, jak jsme učinili my a byli jsme za to kritizováni, že jsme předposr...

Krátce poté ale přišel záťah protikorupční policie a vyšetřování téhož úřadu, jenž má dohlížet na transparentnost a čistotu veškerého dění. Zajímavé. Nemáme však k dispozici žádného čelného politika, který by si „vzal mandát“ a šel za nás do Brna vyjednávat. Tak proto se věci mají, jak se mají.

Příjemnou četbu přeji a setkání tu i onde se těším.

PK

Jeronýmovy dny 2018

V tomto čísle se ještě vracíme k loňským Jeronýmovým dnům. Na obálce a zde vidíme Hanu Jungovou, vedoucí české kabiny Generálního ředitelství pro tlumočení (SCIC) – hovořila na téma **Multilingvismus a konferenční tlumočení**. Zahraničními hosty byli Jan A. Bukowski a Andrzej Parecki z Odborového svazu soudních tlumočnicků v Polsku. O jejich vystoupení psala v minulém čísle (130/2018) Katka Filgasová na str. 9. Profesor Jesús Baigorri Jalón ze Španělska pak hovořil na dvě temata: **Tlumočení v OSN a Tlumočení v konfliktních situacích: případová studie o španělské občanské válce**. O jeho přednáškách referovala taktéž v minulém čísle na str. 10 Ivana Čeňková. Nyní si na stranách 11–15 připomínáme vystoupení dalších kolegyně a kolegů.

Termínovka 2019

5.-7. 4. 2019

Česko-anglický terminologický seminář

www.kstcr.cz/cz/akce/

[cesko-anglicky-terminologicky-seminar-1](http://www.kstcr.cz/cz/akce/cesko-anglicky-terminologicky-seminar-1)

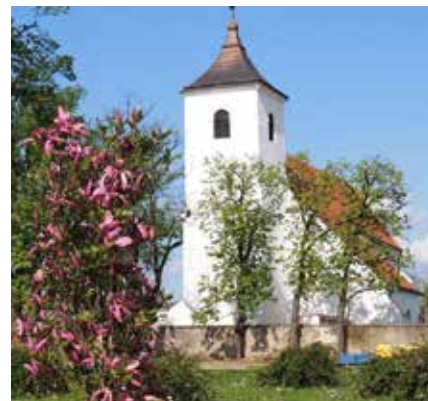

13. 4. 2019

Mladý Jeroným

[www.jtpunion.org/Akce/2019/](http://www.jtpunion.org/Akce/2019/MLADY-JERONYM-2019)

[MLADY-JERONYM-2019](http://www.jtpunion.org/Akce/2019/MLADY-JERONYM-2019)

14. 4. 2019

Jarní jeronýmský výlet

[www.jtpunion.org/Akce/2019/](http://www.jtpunion.org/Akce/2019/JARNI-JERONYMSKY-VYLET)

[JARNI-JERONYMSKY-VYLET](http://www.jtpunion.org/Akce/2019/JARNI-JERONYMSKY-VYLET)

**SVĚT KNIHY PRAHA
BOOK WORLD PRAGUE
9.-12. 5. 2019**

9.-12. 5. 2019

Mezinárodní knižní veletrh SVĚT KNIHY

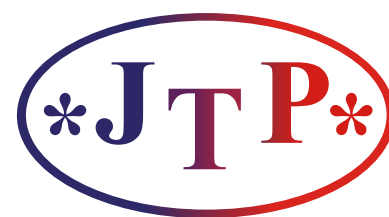
<http://sk2019.svetknihy.cz/>

10. 5. 2019

Předávání cen v soutěži SLOVNÍK ROKU

[www.jtpunion.org/Akce/2019/SLAV-](http://www.jtpunion.org/Akce/2019/SLAV-NOSTNI-VYHLASENI-VYSLEDKU-A-PRE-DAVANI-CEN-SOUT)
[NOSTNI-VYHLASENI-VYSLEDKU-A-PRE-](http://www.jtpunion.org/Akce/2019/SLAV-NOSTNI-VYHLASENI-VYSLEDKU-A-PRE-DAVANI-CEN-SOUT)
[DAVANI-CEN-SOUT](http://www.jtpunion.org/Akce/2019/SLAV-NOSTNI-VYHLASENI-VYSLEDKU-A-PRE-DAVANI-CEN-SOUT)

18.-19. 5. 2019

Terminologický workshop pro překladatele polského jazyka

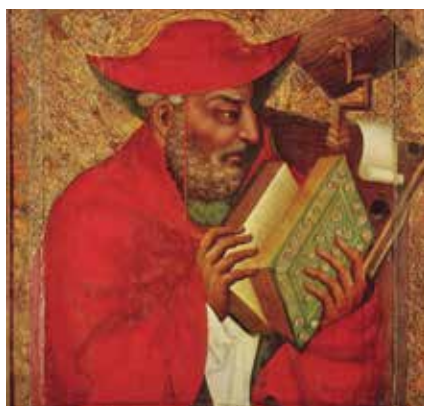
[www.jtpunion.org/Akce/2019/Dvou-](http://www.jtpunion.org/Akce/2019/Dvou-denni-terminologicky-workshop-pro-prekladatele)
[denni-terminologicky-workshop-pro-](http://www.jtpunion.org/Akce/2019/Dvou-denni-terminologicky-workshop-pro-prekladatele)
[prekladatele](http://www.jtpunion.org/Akce/2019/Dvou-denni-terminologicky-workshop-pro-prekladatele)

21.-26. 7. 2019

Letní intenzivní semináře právnické angličtiny, francouzštiny a němčiny

www.kstcr.cz/cz

1.-2. 11. 2019

Jeronýmovy dny 2019

[www.jtpunion.org/Akce/2019/](http://www.jtpunion.org/Akce/2019/JERONYMOVY-DNY-2019)
[JERONYMOVY-DNY-2019](http://www.jtpunion.org/Akce/2019/JERONYMOVY-DNY-2019)

15.-16. 11. 2019

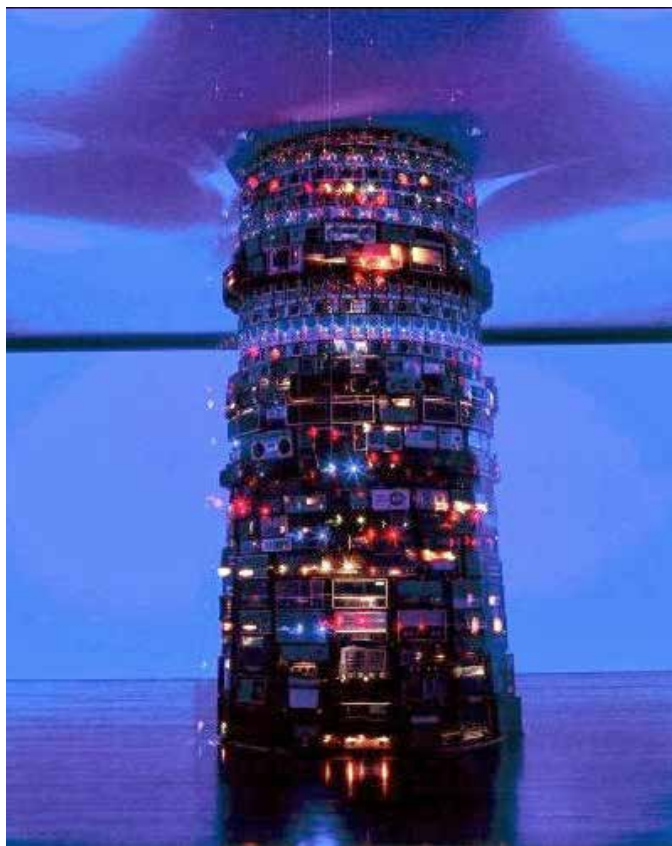
Translation and Interpreting Forum Olomouc 2019

[www.jtpunion.org/Akce/2019/Transla-](http://www.jtpunion.org/Akce/2019/Translation-and-Interpreting-Forum-Olomouc-2019)
[tion-and-Interpreting-Forum-Olo-](http://www.jtpunion.org/Akce/2019/Translation-and-Interpreting-Forum-Olomouc-2019)
[mouc-2019](http://www.jtpunion.org/Akce/2019/Translation-and-Interpreting-Forum-Olomouc-2019)

Z translatické bibliografie

Babel, časopis Mezinárodní federace překladatelů FIT, roč. 64, č. 1, 2018. ISSN 0521-9744.

První číslo časopisu Babel z roku 2018 obsahuje šest rozsáhlých akademických článků, které se věnují jak řadě aspektů procesu překladu a tlumočení, tak souviselím s kulturní rozmanitostí výchozí a cílové kultury. Postupně si je probereme. V prvním z nich se autoři Zheng Bingham z univerzity v Durhamu (Velká Británie) a Xiang Xia z univerzity v Ning-po (ČLR) zabývají specifiky komunikační situace při obchodním bilaterálním tlumočení a roli tlumočnicka v tomto kontextu, kdy působí mnohdy nejenom jako tlumočnick, ale i jako koordinátor a zprostředkovatel komunikace, který musí zároveň dodržovat etické zásady (autoři přitom vycházejí ze čtyř modelů etiky dle A. Chestermana). Metodou dotazníkového šetření se třemi skupinami respondentů (profesionální tlumočnicki, studenti oboru tlumočnickví a klienti) zjišťují názory těchto odlišných skupin na roli tlumočnicka při výše zmíněném druhu tlumočení. Ve druhé stati Vlasta Kučič a Simona Majhenič z univerzity v Mariboru podrobně analyzují tlumočení kontroverzně laděných politických vystoupení v Evropském parlamentu, a to v průběhu čtyř let, mezi angličtinou, chorvatštinou, slovinštinou, francouzštinou a němčinou. Zkoumají, jak tlumočnicki při simultánním tlumočení zachovávají a předávají kulturní rozdíly, jak zvládají stres a jak pracují s intonací. Výsledky ukazují, že tlumočnický výstup je méně negativně zabarven než původní originál a že i jazykové prostředky použité tlumočnicki působí méně kontroverzně. Třetí příspěvek od Rasoola Moradi Joze a Hosseina Pirajmuddina z univerzity v Isvahanu (Írán) se věnuje dílu a překladům Waltera Benjaminse (německý filozof, estetik a literární vědec) a Jorge Luise Borgese (argentinský spisovatel a překladatel), kteří jsou si dle autorů v mnohém podobní

svými úvahami o uměleckém díle ve věku technické reprodukovatelnosti, o dekonstrukci a plynutí času a o problematice literárního překladu v období post-modernismu a post-structuralismu. Ve čtvrté stati Bettina Schnell a Nadia Rodriguez z Univerzity Comillas v Madridu představují srovnávací studii několika španělských překladů francouzského románu *Kouzelné dobrodružství* (v originále *Le Grand Meaulnes*) od Alaina Fourniera a zjišťují, že tyto překlady vykazují značnou homogenitu, ale zároveň nacházejí i zcela odlišné překladatelské postupy zejména u překladů pocházejících z 20. století oproti nejnovějším překladům z posledních let. Pátá stať od Ibrahima M. Dowaidara z univerzity Minúfija (Egypt) popisuje překlad jako komplexní interdisciplinární činnost, kterou ovlivňuje psychologie, ideologie, ale také faktory lingvistické, sociologické, kulturní, politické a ekonomické. Svoji úvahu opírá o analýzu anglického překladu románu *Adrift on the Nile* z roku 1993 egyptského spisovatele a nositele Nobelovy ceny za literaturu (1988) Naguiba Mahfouze.

Zaměřuje se zejména na překlad argotu a komunikace toxikomanů a na převod metafor. Poslední, šestý článek od Kennetha Grima z Ředitelství pro podporu vzdělávání na Maltě se věnuje překladatelským strategiím v literárním překladu při převodu mezikulturních aspektů v kontextu maltského bilingvismu.

V další části tohoto čísla časopisu Babel je uveřejněna již pouze jedna recenze na publikaci, o které jste si mohli mimochodem přečíst v minulosti i na stránkách našeho ToP (byli jsme tedy rychlejší). Jedná se o kolektivní monografii Rachele Antonini, Letizia Cirillo, Lindy Rossato a Ira Torresi (eds), *Non-professional Interpreting and Translation: State of the art and future of an emerging field of research*. John Benjamins Publishing Company, Amsterdam / Philadelphia 2017. Tato publikace je i v knihovně JTP k prezenčnímu zapůjčení.

I. Č.

Babel, časopis Mezinárodní federace překladatelů FIT, roč. 64, č. 2, 2018. ISSN 0521-9744.

Druhé číslo časopisu Babel z roku 2018 čítá sedm autorských statí, jež popisují a analyzují významné, avšak někdy opomíjené aspekty procesu překladu a tlumočení. Budeme se jim věnovat podrobněji. V první z nich José Francisco Fernández z univerzity v Almerii podrobně analyzuje nejnovější španělský překlad eseje Samuela Becketta *Novely a texty pro nic* (*Texts for Nothing / Textos para nada*) z roku 2015 a to, jaké postupy volí překladatel zejména při převodu „toho zvláštního ozvučeného časoprostoru“. Ve druhé stati autoři Lee Zi-ying ze soukromé univerzity Wenzao Ursuline University of Languages na Tchaj-wanu a Liao Min-Hsiu z Heriot-Watt univerzity v Edinburghu srovnávají několik překladů sentimentálních románů, jež vycházejí právě na Tchaj-wanu. Zjistili, že translatický výzkum v tomto segmentu literatury téměř neexistuje,

jelikož společnost to vnímá, že jde o literaturu „pokleslou“ a že danou knihu je třeba po přečtení hodit do koše.

Autory zajímá nejenom samotný proces překladu, ale i marketing spojený s překladem a prodejem této literatury, kdy vydavatelé uvádějí, že jde o „klasický“ překlad a že je „věrnější“ než originál. Třetí příspěvek od *Mohammeda Al-Abdullatifa* z univerzity v Rijádu se věnuje opět problematice překladu – tentokrát přeložitelnosti Koránu a snaží se představit a objektivně zhodnotit argumenty odpůrců i stoupců překladu tohoto hlavního náboženského textu islámu. Ve čtvrtém článku *Wang Caiwen* z Westminsterské univerzity ve svém empirickém zkoumá význam interpunkce ve studentských odborných překladech z angličtiny do čínštiny a vychází přitom z klasické myšlenky P. Newmarka, podle níž interpunkce vymezuje jednotku diskurzu. Výsledky jejího experimentu ukázaly, že se studenti nechrání mechanicky interpunkce originálu, ale přistupují k procesu překladu analyticky, s vědomím rozdílů v používání interpunkce a aplikují na ni pravidla jazyka cílového. Pátá stať od *Sophie Christidou* z Aristotelovy univerzity v Soluni popisuje kontrolní mechanismy, jež používá při překladu anglických odborných technických textů do řečtiny v souladu s teorií sedmi proměnných od belgického

translatologa Dirka Delabastii. V šestém článku *Li Xin* z Šanghajske dopravní univerzity zkoumá, jakou roli sehraávají čínští konferenční tlumočníci při diplomatickém tlumočení mezi angličtinou a čínštinou. Analyzuje objemný korpus nahrávek z tlumočnických tiskových konferencí a jednotlivé

druhy změn v modalitě, při kterých dochází k oslabování, subjektivizaci a zmírňování formulací pronesených čínštinou řečníky tak, aby si posluchač anglického tlumočení udělal pozitivnější názor na čínská oficiální místa a aby byl cílový text lépe přizpůsoben anglickým komunikačním normám.

Autor vychází z toho, že toto chování čínských tlumočnicků je dáno jejich institucionální identitou, kdy jsou tlumočníci považováni za diplomatický personál a za zástupce vlády. Poslední, sedmá stať od *Marie-Évelyne Le Poder* z Univerzity v Granadě se opírá o dva monolingvní srovnatelné korpusy – španělský a francouzský – vytvořené z elektronických verzí deníků *El País* a *Le Monde* (2007–2011), vyhledává v nich terminologické a frazeologické jednotky, jež obsahují pojem „krize“ a porovnává obě jazykové verze, přičemž nalezená francouzská i španělská řešení mohou být velmi užitečná pro práci samotných profesionálních překladatelů i pro studenty oboru překladatelství. V další části časopisu jsou uveřejněné tři recenze na nedávno vydané translatologické publikace. Zde jsou: Andrew Chesterman: *Reflections on Translation Theory: Selected papers 1993–2014*, Amsterdam / Philadelphia, John Benjamins Publishing Company 2017; dále Krisztina Károly: *Aspects of Cohesion and Coherence in Translation*. Amsterdam / Philadelphia, John Benjamins Publishing Company 2017 a jako třetí je to monografie od Dorothy Kenny: *Human Issues in Translation Technology*, London / New York: Routledge 2017.

PROF. PHDR. IVANA ČEŇKOVÁ, CSC.
Ústav translatologie FF UK

Workshop prekladu fínskej literatúry

Dávno, pradávo vyštudujete v Prahe fínčinu a potom sa ňou takmer štyridsať rokov živíte. Až na zopár príležitostí nemáte za tie desiatky rokov významnejšiu možnosť konzultovať v prípade pochybností či dokonca zúfalej prekladateľskej nevedomosti. Po čase síce vymyslia internet, ktorý sa postupne zaplňa možnosťami pomoci alebo aspoň naznačenia riešenia, no ešte stále to nie je to pravé.

A potom príde kolegyňa a kamarátka Zuzka Drábeková z bratislavskej Filozofickej fakulty Univerzity Komenského s ohromným nápadom, že usporiada fínčinársky workshop. Stretnete sa na s kolegyňami a kolegami z Fínska, Česka a Slovenska, niektorí z nich sú vážení a osvedčení prekladatelia a pedagógovia, ostatní študenti na rozličných úrovniach dosiahnutého poznania. A spolu vás je plná sála útulného malomestského hotela Sebastian u Hofera v prekladateľstvom i literatúrou, ale aj dobrým vínom, voniacej západoslovenskej Modre, kam sa roky jazdilo z neďalekej letnej školy prekladu pro nápoj

inšpirujúci dlhé nočné „pokračovacie semináre“.

Strávili sme spolu víkend 9. až 11. novembra 2018.

Azda už nevynechateľným vstupom do seminára bola prednáška, či skôr príhovor, jazykovedkyne a milej ošetrovatelky slovenčiny, pani Sibylly Mislovičovej, na tému Slovenčina pre prekladateľov. Ešte ten istý deň sa s nami podelila fínsko-slovenská kolegyňa Alexandra Salmela o svoje skúsenosti s prekladaním literatúry pre deti a so špecifickou problematikou prekladania vlastného literárneho diela. Na úskalia prekladu fínskej literatúry sme spoločne narážali v rovnomennom vystúpení pražského kolegu, výborného prekladateľa do češtiny, Vladimíra Piskořa.

Viola Parente-Čapková, absolventka pražskej finistiky a súčasná pedagogička vo Fínsku po česky i po fínsky hovorila o prekladaní poézie, aforizmov, krátkych textov a tituliek. Na jej tému nadviazal problematikou prekladu drámy skúsený fínsky prekladateľ z niekoľkých jazykov Jukka-Pekka

Pajunen. Na príklade textov spisovateľky A. Kauranenovej (Sonja O. kävi täällä) pohovorila o prekladaní slangu a reálií Markéta Hejkalová, prekladateľka, spisovateľka, pedagogička a organizátorka predovšetkým českého knižného diania.

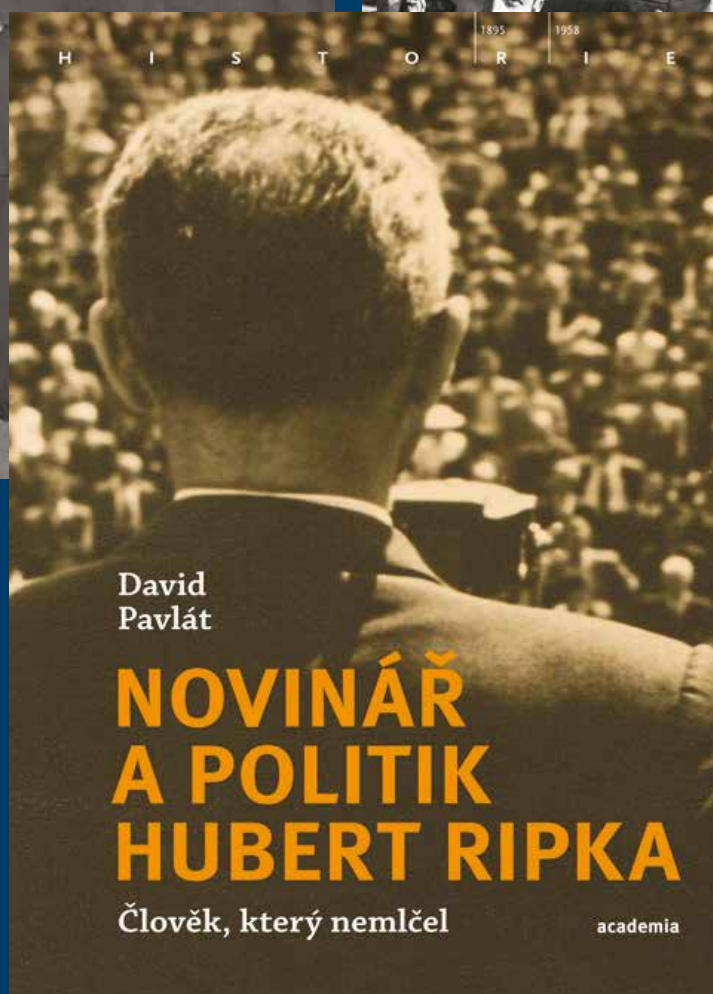
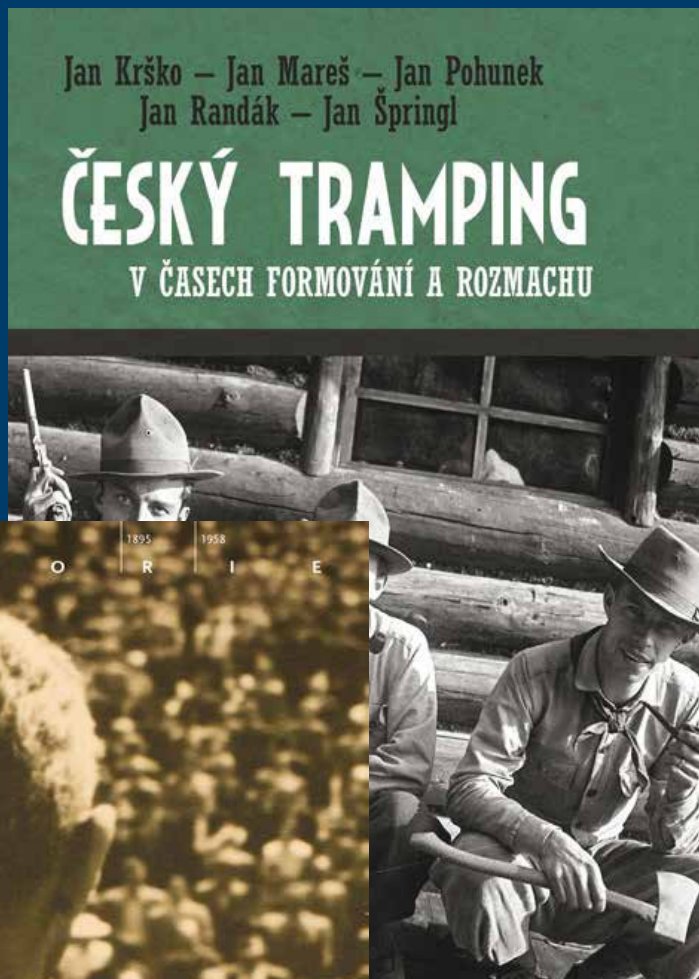
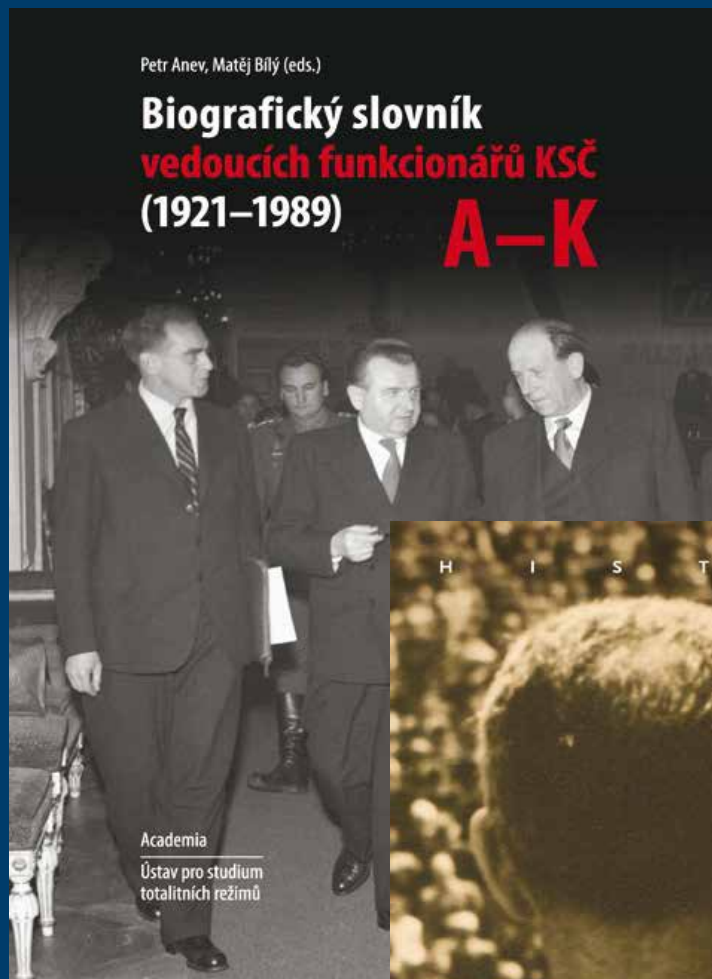
Aj na Slovensku a v Česku dobre známy vynikajúce fínsky prekladateľ zo slovanských jazykov Eero Balk sa v nedeľu rozhovoril o preklade frazeologizmov na príklade Saturnina Zdeňka Jirotku. Ján Keresty z Fakulty aplikovaných jazykov EUBA, sám pochádzajúci z prostredia východného Slovenska, sa zamýšľal nad možnosťami a postupmi pri prekladaní nárečia.

Workshop bol ukázkovým príkladom výmeny názorov medzi našimi, slovenskými, českými a fínskymi, špičkovými prekladateľmi z fínčiny a do fínčiny, zároveň však aj medzigeneračným stretnutím, z ktorého môže ťažiť pomerne silná nastupujúca generácia slovenský fínčinárov.

PHDR. ANDREJ RÁDY
tumočník a prekladateľ
čestný člen a otec zakladateľ JTP

NOVINKY

NAKLADATELSTVÍ ACADEMIA

Ohlédnutí za loňskými Jeronýmovy dny

Páteční odpoledne (2. 11.) probíhalo tradičně v režii Generálního ředitelství pro překlad (DGT) Evropské komise. Tematicky byl program spojen s workshopem Translating Europe na téma „Humans and data in translation“.

DGT zastupovali Jan Faber (Místní kancelář DGT v Praze) a Otto Pacholík (DGT Lucemburk).

Daniel Prou hovořil o systému strojového překladu E-Translate, který nahrazuje někdejší MT@EC a je v DGT používán.

Tomáš Svoboda, Łucja Biel a Krzysztof Łoboda prezentovali svou kolektivní monografii „Quality Aspects in Institutional Translation“ (Kvalitativní hlediska v kontextu institucionálního překladu)

Krzysztof Łoboda se zabýval automatickým zpracováním jazykově relevantních dat ve vztahu k překladu – jeho současným vývojem, problémy s ním spojenými a výhledem do budoucna

Łucja Biel věnovala svou hlavní přednášku tématu využití dat v překladu.

Páteční program uzavřel kulatý stůl, v jehož rámci hovořili překladatelé Miroslav Pošta, Martin Vanko a Robert Chudý o svých zkušenostech s využitím strojového překladu. Diskusi moderoval Martin Janda.

Sobotní (3. 11.) část zahájila předsedkyně JTP Amalaine Diabová (uprostřed), za Komoru soudních tlumočnicků ČR hovořily (zleva) Katarzyna Filgasová a Eva Gorgolová (předsedkyně KST ČR) a uvedly své hosty J. A. Bukowského a A. Pareckého z Odborového svazu soudních tlumočnicků v Polsku (viz ToP 130 / 2018, str. 9)

Lukáš Banič a Martin Komora (Lingea) hovořili o nových trendech ve strojovém překladu a vývoji CAT nástrojů.

Uměleckému tlumočení do znakového jazyka a programům skupiny Hands Dance se věnovaly Radka Kulichová a Daniela Vacková.

Martin Vopěnka, spisovatel, nakladatel, a předseda Svazu českých knihkupců a nakladatelů, se ve svém příspěvku zamyslel nad rolí a vahou knižního překladu v dnešní době.

Z Brna dorazil Miroslav Frýdek, aby nám vysvětlil, co pro „nesoudní“ tlumočnický přináší za povinnosti obávaný předpis GDPR.

Libor Nenutil je vítězem soutěže JTP o nejlepší diplomovou práci a hovořil na její téma: Komunitní tlumočení na Úřadu práce.

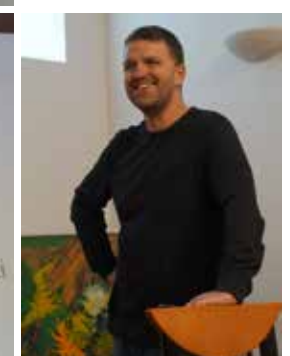
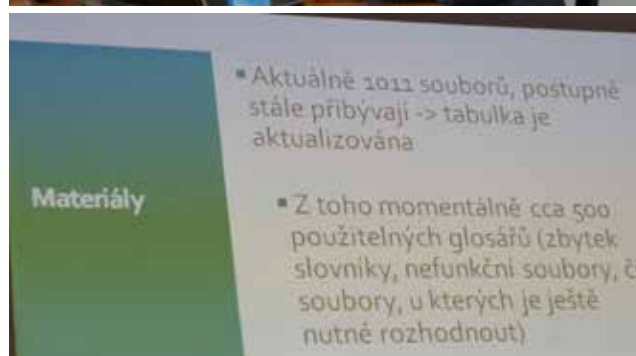
Alžběta Malkovská se s mladými kolegyněmi a kolegy podělila o zkušenosti v příspěvku nazvaném „Jak začít v oboru“.

V programu Obce překladatelů vystoupila Blanka Stárková a poradila nám mj. jak hovořit před mikrofonem i jak psát pro rozhlas.

Marek Buchtel s Tomášem Svobodou a dalšími spolupracovníky vytvářejí novou terminologickou databázi JTP a zde informovali o postupu práce.

Tradiční a vždy velmi očekávanou částí Jeronýmových dnů je přednáška Tomáše Svobody „Budoucnost překladatelské a tlumočnické profese“. Nechyběla ani tentokrát.

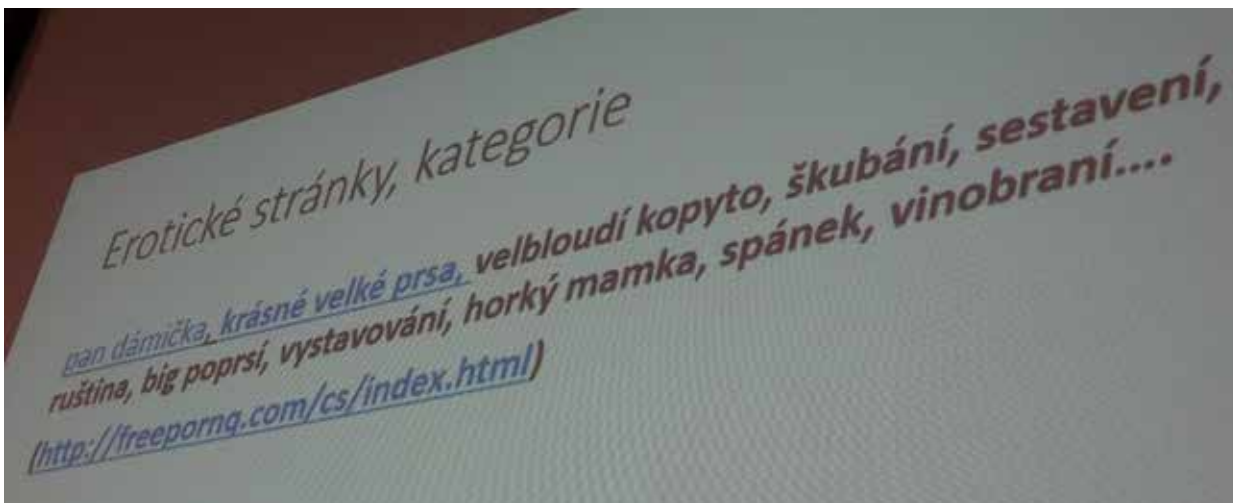
O hojnou účast na svých vystoupeních se nemusí obávat ani Jiří Vedral. Tentokrát pro svůj příspěvek „Lesk a bída strojového překladu“ použil příklady z erotických stránek.
↓

Miroslav Pošta poradil překladatelům, jak dobrou pomůckou jim mohou být korpusy.

V rámci „osmičkového“ roku hovořila Eliška Turčanová o stu let republiky z perspektivy dějin překladu.

Společnost Advanced International Translations poskytla Jeronýmovým dnům licence na své programy pro překladatele. Pro účastníky je losovali Amalaine Diabová s Andreasem Weberem.

Jeronýmská soutěž o nejuzdálenějšího patrona

1 2

V minulém čísle (ToP 130/2018, str. 18) jsme vyhlásili soutěž o nejuzdálenějšího Jeronýma.

Na prvním místě se umístila kolegyně Marie Sommerová s fotografiemi našeho patrona z kláštera Santo

Domingo ve městě Cuzco v Peru (foto 1, 2) a získává tím roční členství zdarma na rok 2019.

Na druhé místo vystoupila Ája Šourková – zachytila Jeronýma na kazatelně kostela sv. Ducha /v Tallinu (foto 3).

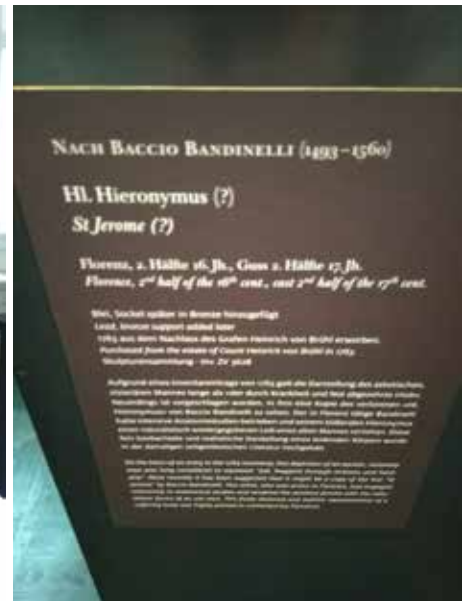
Třetí stupínek pomyslné „bedny“ vítězů patří Gábině Gaňzarczyk, poslala nám plastiku se sv. Jeronýmem z drážďanského Zwingeru. (foto 4, 5).

3

4 5

Stručně o tom, jak jsme přišli k řemeslu...

Stavanie veže a zmätenie jazykov

Traja boli synovia Noemovi: Sem, Ham a Jafet. Sem mal päť synov. Ham štyroch synov a Jafet sedem synov. A ich pokolenia sa rozprestrelí po zemi a zaľudnili ju.

Bol vtedy na zemi len jeden jazyk a jedna reč.

Keď sa uberali so svojimi stádami na východ, stalo sa, že našli dobré pastviny v úrodnej zemi Sineár, a bývali tam v stanoch.

Po čase si riekli: „Vystavajme si mesto a vežu, ktorej vrcholok by dosahoval k nebu. Tak sa staneme slávnymi.“

Pretože v tej krajiny nebolo kameňa, vypálili tehly, miesto vápna užívali zemnú smolu a začali usilovne stavať, jako si uvzali.

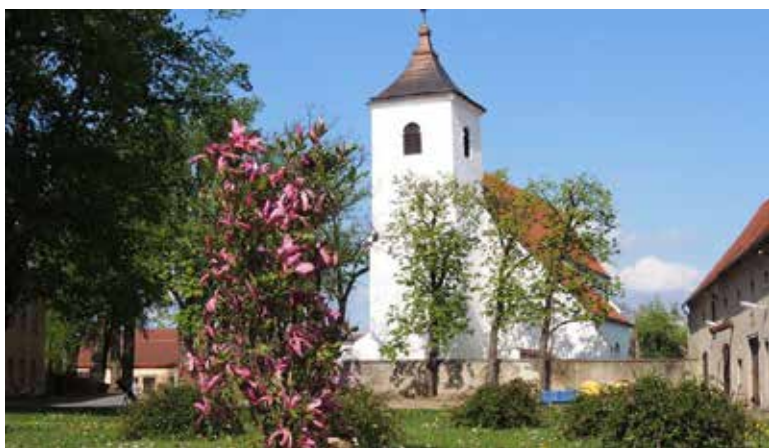
Ale Bohu sa ich pýcha neľúbila a zostúpil z nebies, aby pohliadol na mesto a vežu, ktorú stávali ľudskí synovia. Riekol si v sebe: „Nedajú sa odvrátiť od toho, čo si zaumenili! Ale zmätiem ich jazyky, aby jeden reči druhého nerozumel.“

Učinil tak, a keď sa ľudia stavajúci vežu sebe privrávali, nepoznal nikto zmysel toho čo mu druhý vravel. Museli prestať stavať a Hospodin ich jako národy rôznych jazykov rozptýlil po celej zemi.

Preto dostalo to mesto meno Babel, tj. zmatenie.

Z Biblických príbehů Ivana Olbrachta
přeložila MÁŠA HAĽAMOVÁ
a vybrala GÁBINA BABULÍKOVÁ

Po Mladém Jeronýmovi jarní výlet

Náš letošní jarní jeronýmský výlet se uskuteční v **neděli 14. dubna** a bude krátkou exkurzí do raného středověku naší země. Navštívíme totiž starodávnou **Budeč**, která byla kolem roku 800 jedním z hlavních sídel Přemyslovců. Dnes se zde nacházejí zbytky hradiště, které je jedním z největších raně středověkých hradišť u nás, a dodnes funkční rotunda Petra a Pavla. Ta zde stojí již 1100 let a pamatuje mladá knížata Václava a jeho bratra Boleslava. Je to nejstarší dochovaná stavba u nás.

Výlet zahájíme na pražském hlavním nádraží: osobní vlak Cyklohráček odjíždí v **9:02** a míří do Slaného. My však budeme vystupovat v **10:18** v zastávce Zákolany zast. (v obci stále ční socha Tondy Zápotockého). Kdo je majitelem Lítačky nebo Opencard, koupí si jízdenku z okraje Prahy, což je v tomto případě Zličín.

Od zastávky vystoupáme necelý kilometr k rotundě, kde nás bude očekávat pracovnice kladenského muzea a podá nám výklad trvající přibližně 30 minut. Vstupné je 40 Kč, snížené 20 Kč. Až si vše prohlédneme, sejdeme do Zákolan, kde se můžeme občerstvit v místním hostinci. Poté se vydáme na 9 km dlouhou cestu po červené značce do Kralup nad Vltavou. Terén je nenáročný, budeme stále mírně klesat. Do Kralup bychom mohli dorazit po 15. hodině a zde si dopřejeme zasloužený opožděný oběd.

Kdo by nechtěl jít s námi do Kralup, může se ze stanice Zákolany vrátit zpět do Prahy, a to vlakem v 12:57 přes Kralupy (na Masarykově nádr. v 13:51), přímým autobusem 12:58 na Veleslavín nebo v 13:32 vlakem na Kladno s přestupem na autobus (železniční zast. Kladno-město v 14:09) na Veleslavín (14:46).

Vlaky z Kralup jezdí dvakrát, občas dokonce třikrát, za hodinu: osobní vlaky končí na Masarykově nádraží jezdou v 15:12, 15:42, 16:12, 16:42, 17:12, 17:42 atd., cesta trvá 40 minut a vlastní Lítačky / Opencard si koupí jízdenku do stanice Praha-Sedlec. Mezitím je ještě rychlík na hlavní nádraží v 16:38, ten jede 30 minut a jízdenku lze koupit do stanice Praha-Podbaba.

Bližší informace, přesnější časy a popřípadě menší úpravy Vám sdělíme po průzkumné výpravě, která proběhne na jaře, až trochu oschnou cesty. Dozvíte se je ve Zpravodaji a na webových stránkách JTP.

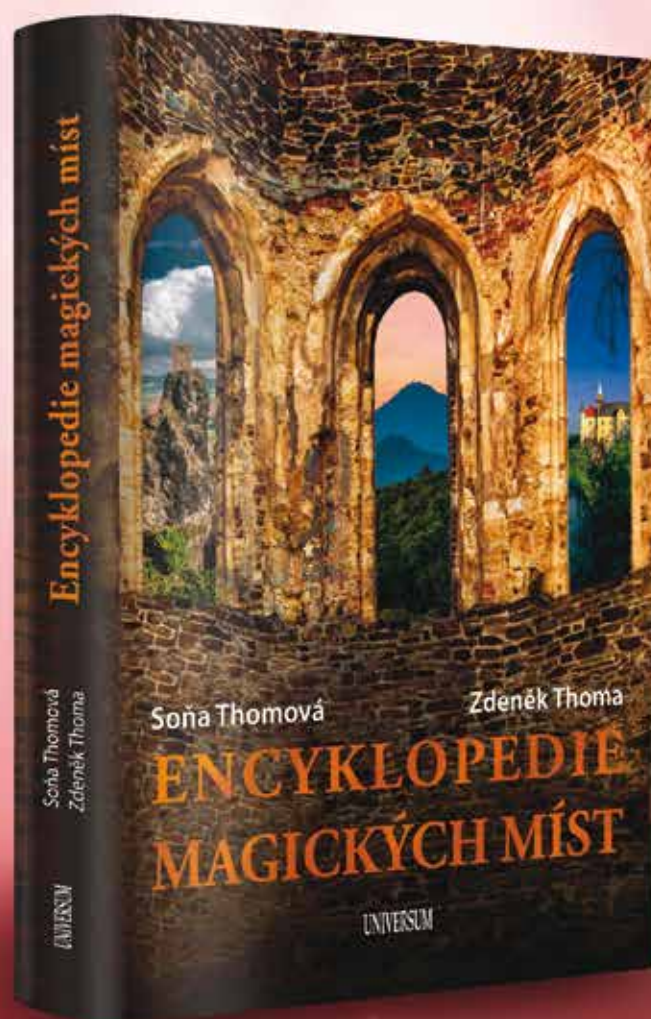
Jako vždy zveme všechny členy, kteří mají rádi turistiku, historii nebo obojí, jejich kamarády, rodinné příslušníky i spřízněné duše JTP. Všichni jsou vítáni. Máte-li dotazy nebo náměty, neváhejte a pište.

ALENA ŠOURKOVÁ
alena.sourková@tiscali.cz

VÍTĚZ CENY POROTY za všeobecnou encyklopedii v soutěži **SLOVNÍK ROKU**

Zdeněk Thoma, Soňa Thomová:
ENCYKLOPEDIE MAGICKÝCH MÍST

Vydalo nakladatelství **Euromedia Group, a.s.** –
Universum, Praha 2018.

Lákají vás dobrodružné cesty do tajuplných končin naší vlasti, kde ožívají mýty a zjevují se nadpřirozené bytosti? Chcete na vlastní kůži pocítit sílu a magičnost posvátných míst, které uctivali už naši dávní předkové? Máte rádi tajemstvím opředené příběhy a dodnes neodhalené a provokující záhady? Přitahují vás místa, o nichž se říká, že z nich vyzařuje pozitivní či negativní energie nebo nás neviditelným poutem spojují s jinými dimenzemi či zvláštním, trochu mrazivým světem „nelidí“?

Vydejte se tedy s autory této knihy na toulky po místech možná zdánlivě známých a všedních, avšak skrývajících záhady a neobyčejné události, z nichž se vám bude tajit dech. Navštívíte nejen romantické hrady a zámky či vzorné chrámy, kláštery a kostely, ale i bezdná jezera, hluboké lesy, podivuhodné jeskyně, oblá návrší, rozeklané hory i bizarní skály čnící k nebi na věčnou připomínku „čertovského“ díla. Na této mystické pouti vás čeká nejedno překvapení: poodhalíte tajemství starobylých podzemních chodeb, seznámíte se s mnoha těžko vysvětlitelnými jevy, nahlédnete pod temnou roušku dávných historických okamžiků i do kuriózních alchymistických dílen, navštívíte dějiště pohanských a křesťanských kultů i území, kde se to kdysi hemžilo ďábly, čarodějnicemi, duchy a rozličnými strašidly...

SLOVNÍK ROKU 2019

Do 26. ročníku soutěže pořádané Jednotou tlumočnicků a překladatelů (JTP) bylo přihlášeno 48 titulů. Odborná porota, složená ze zástupců profesních překladatelských a tlumočnických organizací z ČR a SR a dalších odborníků, zasedala 28. 1. 2019.

Hlavní cenu SLOVNÍK ROKU 2019 získal:

Jiří Černý a kol.:

ŠPANĚLSKO-ČESKÝ SLOVNÍK AMERIKANISMŮ A–D,
E–O, P–Z.

Vydavatelství Univerzity Palackého, Olomouc 2018.
(Cena je spojena s finanční odměnou 20 000 Kč, kterou věnuje JTP)

Na druhém místě byly hodnoceny tituly:

Slovanský ústav Akademie věd ČR:
RUSKO-ČESKÁ ELEKTRONICKÁ SLOVNÍKOVÁ DATABÁZE.
<http://slovník.slu.cas.cz>.

a

Anna Skoumalová, Lubomír Hrouda:
ROSTLINY NAŠÍ PŘÍRODY.
Academia, Praha 2018.

Na třetím místě se umístily publikace:

Oľga Kovačičová, Mária Kusá:
SLOVNÍK SLOVENSKÝCH PREKLADATEĽOV UMELECKEJ
LITERATÚRY 20. storočia, A–K, L–Ž.
VEDA, Bratislava 2017.

a

Petr Šámal, Tomáš Pavlíček, Vladimír Barborík,
Pavel Janáček a kol.:
LITERÁRNÍ KRONIKA PRVNÍ REPUBLIKY.
Academia, Praha 2018.

Cena poroty za slovník:

Slovanský ústav Akademie věd ČR:

RUSKO-ČESKÁ ELEKTRONICKÁ SLOVNÍKOVÁ
DATABÁZE.

<http://slovník.slu.cas.cz>.

(Cena je spojena s finanční prémie 10 000 Kč, kterou věnuje Asociace konferenčních tlumočnicků ASKOT)

2. Oľga Kovačičová, Mária Kusá: SLOVNÍK SLOVENSKÝCH
PREKLADATEĽOV UMELECKEJ LITERATÚRY 20. storočia,
A–K, L–Ž. VEDA, Bratislava 2017.

3. Ivo Vasiljev – Nguyen Quyt Tin: VELKÝ UČEBNÍ ČESKO-
VIETNAMSKÝ SLOVNÍK / Đi t đin giáo khoa Séc-Vit. 4. díl
P–Ř. Nguyen Le Hoang – Osvěta, Praha 2016

a

Nguyen Quyt Tin: VELKÝ UČEBNÍ ČESKO-VIETNAMSKÝ
SLOVNÍK / Đi t đin giáo khoa Séc-Vit. 5. díl S–U.
Nguyen Le Hoang – Osvěta, Praha 2017.

Cena poroty za encyklopedii přírodovědnou:

Anna Skoumalová, Lubomír Hrouda:

ROSTLINY NAŠÍ PŘÍRODY.

Academia, Praha 2018.

2. Miloš Anděra, Jan Sovák: ATLAS FAUNY ČESKÉ
REPUBLIKY. Academia, Praha 2018.

3. Václav Bažant, Luboš Úradníček: KEŘE. Academia,
Praha 2018.

Cena poroty za encyklopedii historickou:

Petr Šámal, Tomáš Pavlíček, Vladimír Barborík,
Pavel Janáček a kol.:

LITERÁRNÍ KRONIKA PRVNÍ REPUBLIKY.

Academia, Praha 2018.

2. Michal Pribáň a kol.: ČESKÝ LITERÁRNÍ SAMIZDAT.
Academia, Praha 2018.

3. Alois Jirásek: STARÉ POVĚSTI ČESKÉ – KOMENTOVANÉ
VYDÁNÍ. Universum, Praha 2018.

Cena poroty za encyklopedii všeobecnou:

Zdeněk Thoma, Soňa Thomová:

ENCYKLOPEDIIE MAGICKÝCH MÍST.

Universum, Praha 2018.

2. Martin Rychlík: DĚJINY VLASŮ. Academia, Praha 2018.

3. Valérie Dvořáková, Ján Gajdušek, Štěpánka Veselská:
KURÁTOR: PRŮVODCE UMĚNÍM V PRAZE. Universum,
Praha 2018.

Čestná uznání:

Jiří Padevět:

ZA DRÁTY.

Academia, Praha 2018

a

Jiří Padevět:

PRŮVODCE STALINISTICKOU PRAHOU 1948–1956.

Academia, Praha 2018.

Martin Kavka, Michal Škrabal:

HACKNUTÁ ČEŠTINA. NEORTODOXNÍ SLOVNÍK DNEŠNÍ MATEŘŠTINY.

Jan Melvil Publishing, Brno 2018.

Daniela Majchráková, Katarína Chlpíková, Kristína Bobeková:

SLOVNÍK KOLOKACÍ PRÍDAVNÝCH MIEN V SLOVENČINE.

Veda, Bratislava 2017.

Irina Dulebová, Nina Cingerová, Katarina Hrčková:

GLOSÁR RUSKÝCH LINGVOREÁLÍ.

Univerzita Komenského v Bratislave, Filozofická fakulta. Stimul, Bratislava 2016

http://stella.uniba.sk/texty/IDNCKH_glosar.pdf

Porota zasedala ve složení:

Amalaine Diabová

(Jednota tlumočnicků a překladatelů, předsedkyně poroty)

PhDr. Milena Horáková

(Komora soudních tlumočnicků ČR)

Petr Kautský

(časopis ToP / tlumočení-překlad /)

PhDr. Petr Kitzler

(Obec překladatelů)

Mgr. Lenka Okrouhlíková, PhD.

(Česká komora tlumočnicků znakového jazyka)

PhDr. Ivana Pecháčková

(Svaz českých knihkupců a nakladatelů)

PhDr. Silvia Semaková

(Slovenská spoločnosť prekladateľov odbornej literatúry)

Mgr. Šárka Valverde

(Asociace konferenčních tlumočnicků ASKOT)

Olga Vašková

(novinářka, dříve Knižní Novinky a měsíčník Čtenář)

PhDr. Monika Žárská

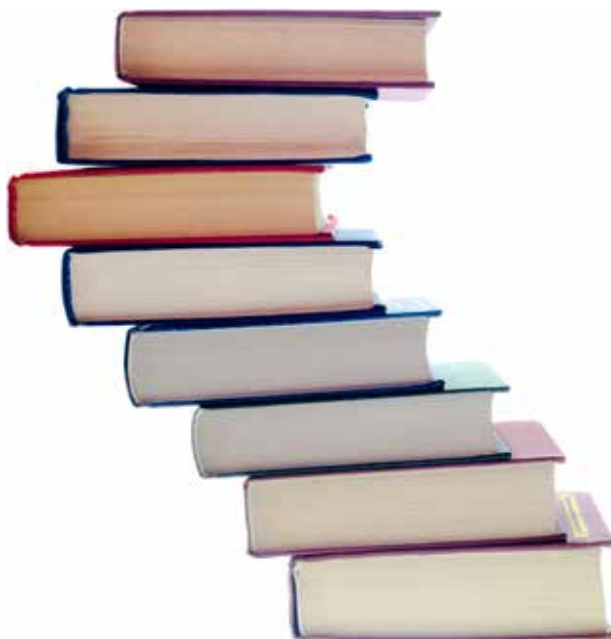
(Ústav translatologie Filozofické fakulty Karlovy Univerzity v Praze)

Výše uvedené ceny budou slavnostně vyhlášeny a předány autorům a nakladatelům během programu JTP na 25. mezinárodním knižním veletrhu SVĚT KNIHY PRAHA 2019 v pátek 10. května ve 13.00 hod. v Literárním sále v pravém křídle. Všechny tyto tituly, přihlášené do hodnoceného ročníku, můžete zhlédnout na našich webových stránkách na adrese:

www.jtpunion.org/Soutez-Slovník-roku

SVĚT KNIHY PRAHA
BOOK WORLD PRAGUE
9.–12. 5. 2019

Unikátní
třísvazkový

Španělsko-český slovník amerikanismů

SLOVNÍK ROKU 2019

titul udělený Jednotou tlumočnicků a překladatelů

[3 SVAZKY | CELKEM 6,15 KG | CENA 1800 KČ]

Objednávky:

VYDAVATELSTVÍ UNIVERZITY PALACKÉHO

E: prodejna.vup@upol.cz / T: 585 631 786

www.e-shop.upol.cz

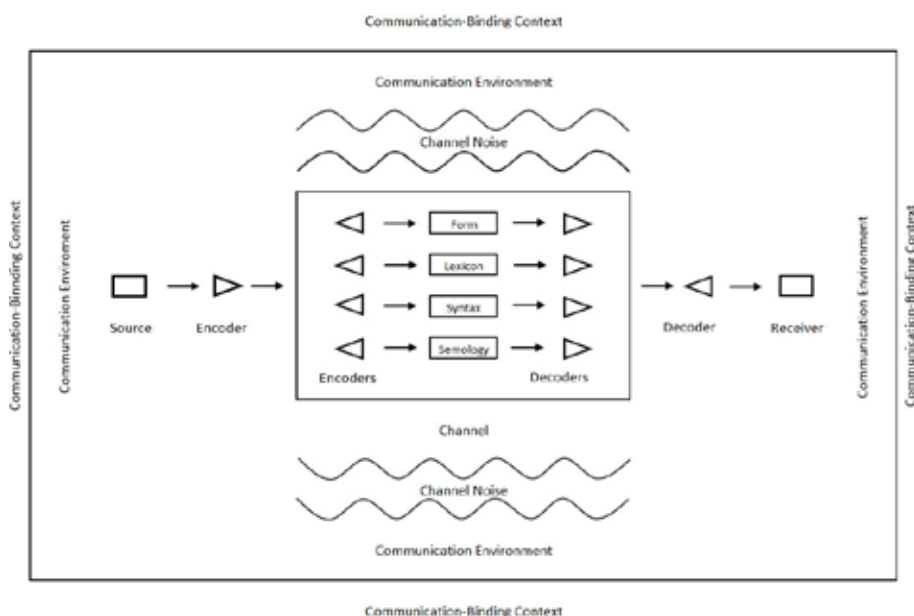
Univerzita Palackého
v Olomouci

Proces tlumočení znakového jazyka

Na proces tlumočení pro neslyšící se v minulosti nahlíželo z mnoha úhlů a s různou mírou vědecké důkladnosti. Námí užitý model komunikace se snaží definovat tlumočení znakového jazyka sofistikovanější formou a poukázat na důsledky zkoumání různých aspektů tlumočení v jejich rámci.

Vycházíme z **komunikačního modelu tlumočení Roberta Ingrama** (1978), jenž model rozšířil tak,

abychom mohli celou tlumočnickou situaci zkoumat komplexněji. Uvedený zobrazený model je výsledkem dlouhodobého vývoje poznatků v translato-logii. V počátcích bylo tlumočení zúženo pouze na převod ze zdrojového jazyka do jazyka cílového bez ohledu na další složky komunikace, např. komunikační prostředí a kontext, v němž se tlumočení realizuje.

Tlumočení z mluveného do znakového jazyka (Roy, Napier 2015: 25)¹

Pokud je v tomto modelu jedním z účastníků komunikace neslyšící osoba, jež jako svou primární formu komunikace preferuje znakový jazyk, a druhým účastníkem je slyšící osoba, která buď ovládá znakový jazyk jen omezeně, nebo jej neovládá vůbec, musí **jako kanál fungovat tlumočnick**, aby byla komunikace mezi účastníky efektivní (Roy, Napier 2015: 26). Tlumočnick je zde vnímán jako komunikační kanál, což není v české lingvistice běžné.

Pokud slyšící osoba produkuje své sdělení v mluveném jazyce, tlumočnick musí sdělení dekodovat z mluvených jednotek – slov, aby mohl zjistit, jakou myšlenku tyto jednotky zastupují, a následně musí sdělení opět zakódovat do vizuálních jednotek – znaků – znakového jazyka. Tyto vizuální jednotky – znaky – pak musí dekodovat neslyšící osoba, která se tak dostane k významu komunikovaného sdělení. V komunikačním procesu, v němž slyšící osoba komunikuje vokálně (mluveným jazykem) a neslyšící osoba neovokálně (znakovým jazykem) prostřednictvím tlumočnicka, jsou zapojeny různé formy jazyka. **Komunikace** může probíhat prostřednictvím kteréhokoliv z pěti smyslů – chuti, hmatu, čichu, sluchu či zraku – nebo jejich kombinace. Když však pojednáváme o **systému komunikace**, hovoříme o **jazyce**. Znakový jazyk, umožňující **manuální formu** komunikace, je z lingvistického hlediska svébytným jazykovým systémem. Má proto také svůj lexikální, gramatický a sémiologický subsystém. Je přitom třeba mít na paměti, že forma (mód) není jazykovým systémem (Fant 1972). **Komunikační prostředí** se skládá i z takových prvků, jako je oblečení účastníků komunikace, osvětlení, pozadí či vizuální a zvukové bariéry. Prvky, které přímo snižují efektivitu kanálu (tlumočnicka), se označují jako **kanálový šum**, a to bez ohledu na to, zda se jedná o šumy zvukové nebo jiné. Dalším faktorem doplněným do komunikačního procesu je **komunikační kontext**, v němž je komunikace zasazena. Tento kontext se vyskytuje v každém komunikačním procesu. Pokud je součástí komunikace i tlumočnick, pak se kontext může měnit (Andersen 1971).

Například v případě tlumočení rozhlasového dialogu je komunikace mezi dvěma slyšícími osobami zprostředkovávána osobě třetí, neslyšící. Kanálem

¹ Pokud je v textu přeložen citát z cizojazyčné literatury, je autorem překladu vždy autorka článku.

je tlumočnický znakového jazyka, který je rovněž slyšící, nerodilý mluvčí českého znakového jazyka. Tlumočnický se pohybuje mezi dvěma odlišnými formami komunikace (audio-orální a vizuálně-motorickou), mezi dvěma jazykovými systémy (češtinou a českým znakovým jazykem) se třemi jazykovými subsystémy (lexikem, gramatikou a sémiologií). Tlumočení probíhá z reprodukováného zvukového záznamu na videozáznam. Reprodukovaný zvuk má jiné kvality než přirozená mluva, tlumočení na videozáznam má na tlumočnicka jiný vliv než tlumočení bez záznamu (záznam

je formou zakonverzování tlumočené promluvy, která může být důkazem o tlumočnické (ne)kvalitě). Tlumočení probíhá za účelem splnění tlumočnické zkoušky, což je velmi vzdálené účelu běžného tlumočení (zprostředkovat komunikaci mezi slyšícím a neslyšícím účastníkem komunikace). Všechny zmíněné složky proces tlumočení, potažmo jeho výslednou podobu, významným způsobem ovlivňují.

Komunikační model vytváří příležitost lépe popsat celý proces komunikace, nikoliv jen její individuální rysy. Umožňuje pohlížet na komunikační

prostředí jako na nedílnou součást procesu tlumočení, úzce spjatou se samotným tlumočením. Díky modelu lze také identifikovat a izolovat jednotlivé složky procesu tlumočení v rámci práce s jazykovým materiálem a lépe pochopit důvody pro konkrétní typy tlumočnických strategií při tlumočení znakového jazyka. Komunikační kontext je významnou složkou komunikace a výrazným způsobem ovlivňuje výslednou podobu tlumočení.

MGR. NAĎA HYNKOVÁ DINGOVÁ, PH.D.

Použité zdroje:

- INGRAM, R., 1978. Sign language interpretation and general theories on language, interpretation and communication. In: GERVER, D., ed. *Language Interpretation and Communication*. New York: Plenum Press, s. 109–118.
- ROY, S. B.; NAPIER, J., 2015. *The Sign Language Interpreting Studies Reader*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- FANT, L., 1972. The CSUN approach to the training of sign language interpreters. *The Deaf American* 24, s. 56–57.
- ANDERSEN, K. E., 1971. *Persuasion: Theory and Practice*. Boston: Allyn and Bacon.

Týmové tlumočení v oblasti tlumočení pro neslyšící

V nedávné době se mi do rukou dostala publikace *Sebereflexe a sebevzdělávání v týmovém tlumočení* od Romany Mázerové¹. Téma týmového tlumočení mě zaujalo, a tak jsem se rozhodla vyhledat si o něm více informací, a to konkrétně v oblasti tlumočení pro neslyšící. Bohužel jsem příliš úspěšná nebyla a více ucelených prací na toto téma se mi vyhledat nepodařilo. Obrátila jsem se proto s krátkým dotazníkem na starší spolužáky a tlumočnický českého znakového jazyka pracující na FF UK. Oslovila jsem šest respondentů (pět žen a jednoho muže), bohužel však zareagovali pouze tři z nich. Přesto jsem některé odpovědi použila ve své práci. Zaměřila jsem se hlavně na týmovou spolupráci při tlumočení znakového jazyka.

Co je to tým a jak ho vytvořit

V souvislosti s týmovým tlumočením pro mě bylo důležité vymezit si, co to vlastně tým je a jaká jsou jeho specifika. Jako tým se označuje menší, organizovaná jednotka lidí, kteří chtějí dosáhnout stejného cíle: přetlumočit danou situaci; plní zadané úkoly a jejich práce je systematická a koordinovaná. Pracují společně na převodu sdělení z jednoho jazyka do druhého. Ale nejen to. Myslím, že tým tlumočnicků má také větší šanci prosazovat práva neslyšících, upozorňovat právě na tuto problematiku a snažit se, aby se tlumočení ve znakovém jazyce bralo jako samozřejmost. Každý tým má svého *lídra*, který rozděluje úkoly a dohlíží na jejich plnění. V týmu nepracuje nikdo

sám pro sebe, lidé jsou na sobě závislí, vzájemně spolupracují a důvěřují si.² Oceňuje se individualita jednotlivých členů týmu, rozdílné schopnosti, jimiž se navzájem doplňují. Mázerová podotýká, že „funkčnost a vývoj týmů určují a řídí: vnitřní vztahy mezi členy týmu, vnější vztahy ke klientům, jiným organizacím, spolupracovníkům apod.“³

Komunikace

V odborných publikacích, romantických knihách, ale i lifestyleových časopisech se dozvíme, že jedním z klíčů jakéhokoli úspěšného vztahu je **komunikace**. Jedná se o oboustranný tok informací znamenající, že v komunikaci je důležité nejen umět mluvit – vyjádřit své pocity, požadavky,

¹ MÁZEROVÁ, Romana. *Sebereflexe a sebevzdělávání v týmovém tlumočení*. 2., opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, c2008.

² <https://managementmania.com/cs/tym-team>

³ MÁZEROVÁ, Romana. *Sebereflexe a sebevzdělávání v týmovém tlumočení*. 2., opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, c2008. s. 51.

nápady..., ale i naslouchat a vnímat to, co říká ten druhý. Slovo komunikace pochází z latinského *communicare*, což znamená „společně něco sdílet, činit něco společným“⁴. V týmovém tlumočení se bavíme konkrétně o komunikaci **interpersonální**. Ta probíhá mezi dvěma a více lidmi, mezi nimiž existuje nějaký vztah, v našem případě pracovní⁵. Na základě dobré komunikace se vytvoří efektivní tým, který bude odvádět kvalitní tlumočení.

Spolupráce

K vytvoření úspěšného a fungujícího týmu je zapotřebí také spolupráce mezi jeho členy. K tomu nepatří pouze být stejně naladěni při aktu samotného tlumočení, ale vědět, kde a v který čas má každý být a jaké jsou jeho úkoly. Důležité jsou také porady před a po samotném tlumočení. V těch si členové týmu stanoví, na čem pracují a čeho chtějí dosáhnout. Podstatnou součástí také je, aby kolegové zastávali stejné postoje a názory, jak se k cílům přibližovat. Tím se opět vracíme k výše zmíněné komunikaci. Je důležité, aby všichni členové táhli za jeden provaz, nebo se ho přinejmenším alespoň drželi.

Kdy a proč tlumočit v týmu

Mázerová ve své publikaci zmiňuje hned několik situací, kdy se doporučuje mít při tlumočení více než jednoho tlumočnicka. Jsou to například: jednání delší než hodinu a půl, tlumočení pro početné publikum, náročnost námětů, vyšší počet přednášejících nebo potřeba tlumočení v průběhu přestávek apod.⁶ Týmového tlumočení je také vhodné využívat při jednání u soudu nebo ve školách, neboť se jedná o náročnější a delší situace. Možná vzniká otázka, proč vlastně tuto formu tlumočení využívat? Nezvádl by to jeden člověk sám? Jedním z důvodů pro využití týmu je například kvalita tlumočeného projevu.

Výzkumy prokázaly, že při simultánním tlumočení začne po 20 minutách tlumočnick projevovat známky únavy, snižuje se jeho pozornost a výkon.⁷ To znamená, že se také snižuje kvalita sdělovaných informací a během průběhu tlumočení stoupá počet chyb. Proto je výhodné v tlumočnických náročných situacích využít možnost tlumočení v týmu. Při takových akcích se totiž tlumočníci střídají v předem domluvených časových intervalech, aby si odpočinuli. Další benefit týmového tlumočení je spíše přímo pro tlumočnicky. Díky práci v týmu mohou získávat zpětnou vazbu, na jejímž základě mohou zlepšovat své pracovní schopnosti. Tento přínos ocenila i jedna z respondentek, která uvedla, že „možnost okamžité zpětné vazby je pro ni výhodná“.

Praxe

Jak funguje týmové tlumočení v praxi? Tlumočení každé akce, ať je kratší či časově náročná, vyžaduje důkladnou přípravu jak samotných tlumočnicků, tak i přípravou prostředí, kde bude probíhat. V souvislosti s týmovým tlumočením je nutné vysvětlit dva pojmy utvářející vnitřní strukturu tlumočnického týmu – **aktivní** a **podpůrný** tlumočnick. Aktivní tlumočnick je ten, který v dané situaci produkuje před publikem tlumočený projev, podpůrný tlumočnick „sedí na židli“. To ovšem neznamená, že by si mohl dopřát pauzu. Sleduje průběh tlumočení, dělá si poznámky a sleduje okolí. Pokud nastane nějaký problém s technikou, osvětlením a pod., je na něm, aby situaci rychle vyřešil, a aktivní tlumočnick tak mohl nerušeně pokračovat v práci. Podpůrný tlumočnick také zastává roli tzv. nadhazovače. To znamená, že je připraven nahrát aktivnímu tlumočnickovi znak nebo připomenout informaci, která právě proběhla. Našeptávání se neděje nahodile, ale podle smluvených signálů mezi oběma tlumočnicky.

Samotní tlumočnicki využití týmového tlumočení při větších a náročnějších situacích vítají. Tím, že se mají o koho opřít, v lepším případě, pokud pracují se zkušenějšími kolegy, je to pro ně příjemná a bezpečná práce. Z jejich odpovědí jsem také usoudila, že i neslyšící klienti nemají s týmovým tlumočením problém. Vědí, že delší tlumočení vyžaduje tým kvůli zachování kvality. Myslela jsem si, že by neslyšícím klientům mohlo vadit časté střídání tlumočnicků, protože se na ně musí „přelaďovat“ a zvykat si na jiný projev. Očividně to ale problém není, naopak se k využívání týmového tlumočení staví pozitivně.

Další ze zjišťovaných věcí bylo, jaké jsou podmínky pro týmové tlumočení v České republice. Dle odpovědí soudím, že slyšící klient, který už s takovou formou tlumočení určité zkušenosti v minulosti měl, často sám iniciuje objednání tlumočnického týmu při velkých akcích. Pokud se jednalo o klienta, jenž tyto zkušenosti neměl, museli se tlumočnicki sami ozvat s nabídkou možnosti týmového tlumočení a vysvětlit důvody. Ovšem největší problém viděli všichni tři respondenti v nedostatku tlumočnicků a jejich finančním ohodnocení. Jedna z respondentek uvedla, že „často je objednavatel rád, že sežene jednoho tlumočnicka, natožpak tým“.

Myslím, že situace ohledně týmového tlumočení se opravdu pomalu zlepšuje, neboť se problematika neslyšících dostává do většího povědomí široké veřejnosti. Je ale před námi ještě mnoho práce směřující ke zlepšení pracovních podmínek pro tlumočnicki a také na „výškolení“ nových a kvalitních tlumočnicků.

KATEŘINA TYLŠOVÁ

studentka tlumočnického modulu pod vedením Mgr. Nadi Hynkové Dingové, PhD. v oboru Čeština v komunikaci neslyšících na Ústavu jazyků a komunikace neslyšících na FFUK

Seznam použitých zdrojů:

MÁZEROVÁ, Romana. *Sebereflexe a sebezvzdělávání v týmovém tlumočení*. 2., opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, c2008, 87 s. ISBN 978-80-87218-13-6.

Komunikace. Wikisofia [online]. [cit. 2018-01-23]. Dostupné z: https://wikisofia.cz/wiki/Komunikace#cite_note-Vyb.C3.ADRal-1

PODLE PŘÍSPĚVKU ANGELY JONES, CKTZJ. *Pravidla týmového tlumočení*

pro tlumočnicki znakového jazyka [online]. 16.1.2008 [cit. 2018-01-30].

Dostupné z: <http://ruce.cz/clanky/289-pravidla-tymoveho-tlumoceni-pro-tlumocnicki-znakoveho-jazyka>

NA ZÁKLADĚ PODKLADŮ PETRA VYSUČKA, CKTZJ. *Situace týmového tlumočení v ČR a postavení neslyšícího tlumočnicka v týmu* [online].

5. 12. 2007 [cit. 2018-01-30]. Dostupné z: <http://ruce.cz/clanky/297-situace-tymoveho-tlumoceni-v-cr-a-postaveni-neslysicicho-tlumocnika-v-tymu>

⁴ Komunikace. Wikisofia [online]. [cit. 2018-01-23]. Dostupné z: https://wikisofia.cz/wiki/Komunikace#cite_note-Vyb.C3.ADRal-1

⁵ Komunikace. Wikisofia [online]. [cit. 2018-01-23]. Dostupné z: https://wikisofia.cz/wiki/Komunikace#cite_note-Vyb.C3.ADRal-1

⁶ MÁZEROVÁ, Romana. *Sebereflexe a sebezvzdělávání v týmovém tlumočení*. 2., opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, c2008. s. 23.

⁷ MÁZEROVÁ, Romana. *Sebereflexe a sebezvzdělávání v týmovém tlumočení*. 2., opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, c2008. s. 7.

Hana Zdrchaná a Metoděj Tlachal

Jaroš potřeboval jména dvou protagonistů do zatím letmo nahozené poudačky o tom, jak jejich mluvící příjmení uhasila planoucí vatru původně ideálního nebo alespoň veskrze nadějného vztahu; ale i on, Jaroš, musel brzy zalít své představy slzami smíchu, zvláště poté, co si vzal ku pomoci postarší telefonní seznam hlavního města, v němž jinak rád vyhledával jedince nesoucí životem své příjmi jako Ježíš kříž ku Golgatě.

Zatím se Jaroš, častý překladatel a občasný prozaik, vždy spokojil s nálezem nových přízviskových minulých příčestí (činných) a jejich ženskými příponami, jako jsou například Čuchal, Nevečeřalová, Ťoupal, Vykydal nebo Šmidrkalová. Tentokrát však tušil, že kdyby protagonistům své milostné vyprávěnky přiřkl příjmení Stojaspal a Nechvátalová a jména Otakar a Yvona, mohli by si čtenáři pomyslet, že už neví kudy kam, a tak své loutky křtí jen tak halabala nedbaje hodnověrnosti a zodpovědnosti vůči dychtivému konzumentovi.

Nechal tedy Jaroš bádání v příčestích minulých a soustředil se na zajímavosti spíše pravděpodobné než těžko uvěřitelné. S hrůzou si však uvědomil, že konečný posudek zůstává opět na čtenáři, i řekl si, že se před ním přece nebude skrývat, a tím méně plazit. Co takhle milenci existenciálních příjmení Žádná a Žrout?

„Ty nejsi vůbec Žádná kuchařka! Tobě se i voda připálí!“

„Kdybys nebyl takovej Žrout, mohli jsme mít už dávno za to, co skončilo v tvým nenažraným panděru, vilu a tři autáky!“

Takoví, jimž přející sousedé i Pánbůh vymysleli pro smích nestravitelná pojmenování, by se v nějakém příběhu jistojistě dali vést cestičkou od milování

k nenávisti skrze vzájemné výčitky stran svých příjmení! Co takhle Josef Copak a Katka Vycudilová? Také mezi ně by bylo možno hodit zápalku pochyb:

„Já se nechci jmenovat Copaková!“

„Mně by to bylo fuk, ale matka s otčímem by chtěli, aby byla svatba. Oni jsou už postarší a nebyli by rádi, kdybys byla jenom moje družka.“

„No a co? A vůbec, snad nemáš příjmení po otčímovi?“

„Jo, to mám. Dřív jsem se jmenoval Zouplna.“

„Hele, víš ty co? Budeme spolu jen tak, žádná svatba nebude! A děti se budou jmenovat po mně: Vycudilovy!“

No prosím, a konflikt je zažehnout. A to Jaroš nemluví o dvojici Vomáčka – Vomastková. Tu dvojku jednou potkal s přáteli v hospodě. Potom se celá grupka vyřinula do blízkého dánsingu, tam ten párek lízl parket, parta chytila místo u stolu hodně vzadu a jeden stůl tam ještě zůstal volnej. Ti dva se seznámili necelou hodinku předtím, ovšem měli už nakoupáno, a když pořádně šoupli kopytem, odrčeli pod ten volnej stůl (byl na něm dlouhatánskej silně politej ubrus)... Udělali si pod tím stolem radost, potom si přisedli ke zbytku party a teprve pak se představili jeden druhému. Oba si mysleli, že ten druhý si dělá z toho prvního srandu, a za chvíli se to mele: oba ječe, fackují se, nadávaj si debilek a hajzlíků...

Jaroš sáhl po deskách, v nichž skladoval stovky zajímavých příjmení i jmen, a jal se z nich vytvářet dvojice, jejichž setkání v nabuzené konfliktní situaci mohlo by vést až ke rvačce: František Hňup – Magda Hotová; Jiří Věříš – Ivana Vydřihostová; Robert Vytasil – Jitka Wycaná... Ale zatím marně hledá adekvátně voňavá ženská příjmení k Narcisi Třasohlavému, Marcelu Těluopilovi a Robertovi Odvody. Snad

Zuzana Bezuchová, Andrea Vozihnojová a Judita Soběstačná?

Vstal od počítače a vyhledal své specifické výpisky, týkající se příjmení vzešlých z českých, moravských i dialektových slovesných příčestí minulých.

Zde máš tedy, milý čtenáři či spanilá čtenářko, surový materiál: vyber si a napiš si nějakou poudačku sám / sama podle svého gusta. A zkus si vybrat z Jarošova neúplného, stále doplňovaného seznamku dvojice typu Ohlídál – Nevšimalová nebo Nedojed – Odehnalová. Motivovat selhání vztahu původně šťastných dvojic můžeš milý / milá čtenáři / čtenářko čímkoli / kým-koli. Zde menší exemplum: Zamilovaný student ČVUT přijímám Škobrtal po zdařilém milostném spojení blaženě oddychuje v náručí mladičké manikérky / masérky Zbudilové. Jejich láska hoří vysokým plamenem, ale za nějaký čas už to není ono. Studentík podává poslední dobou čím dál mdlejší výkon a často po něm ihned usíná. Tudíž stále více škobrtá, pročež manikérka / masérka ho musí začasté budit...

Nebo si vytešete hrdinu, který postupně Bádál, Běhal, Bloudil, Bořil, Bouchal, Boural, Bouřil, Brázdil, Broukal, Brousil, Brumlal, Brzokoupil, Bryndal a Bumbal, a hrdinku Čadilovou, Česalovou, Číhalovou, Čichalovou, Činčalovou případně Čmucharovou...

Dokažte, že mužská příčestí minulá, i ta s ženskou koncovkou, mají své nenahraditelné místo jak v české gramatice, tak v české próze!

Nuže tedy, drazí / drahé čtenáři / čtenářky, dejte se do díla! Jaroš vám zde bezplatně nabízí výsledky svého mnoholetého výzkumu, tak jako tvůrci křížovek obvykle něco málo napovědí (petitem) jejich luštitelům / luštitelkám.

MILOSLAV ULIČNÝ

ČESKÁ MUŽSKÁ PŘÍJMENÍ / PŘÍČESTÍ MINULÁ

jako nomina omnia

Bacil Badal Bádál Bakal(a) Bavala
Bazal Bažil Bečal Bejval Běhal Běžel
Bil Blabolil Blížil Bloudil Bohdal
Bořil Boubal Boudal Bouchal Boukal
Boural Bouřil Brázdil Brkal Brkl
Brodil Broukal Brousil Brouzda Bršel
Brumlal Brzokoupil Bryndal Břinčil
Břížďal Bupal Bubla(l) Bučil Budil
Buchal Buchl Bumbal Burdil Buřil
Bůřil Buřival Buřil

Cabal Cagal(a) Cajdal Cambal Cápál
Cical(a) Cienciala Cinkl Cmíral
Comidal Coubal Coufal Couval Cukal
Cupal Cvrkal Czital

Čadil Čečil Čekal Černil Česal Čihal
Číhal Čichal Činčal Čmakal Čmucha
Čuchal

Darmovzal Dařil Dejmal Dlabal
Dloubal Dobal Dočkal Dočekal Dohnal
Dokoupil Dokulil Doléval Doležal
Doležel Donutil Dorazil Doseděl
Dosedla Doskočil Dosoudil Dospěl
Dostal Dostál Dostavěl Došel Doubal
Doupal Dovrtěl Dožal Drahokoupil
Drahovzal Drápal Drápela Drásal Drbal
Drchal Drchal Drobil Drtil Držal Dřimal
Dřízal Dřízhal Dundal Dupal Durdil
Dusil Dybal

Đobal Đoubal

Frkal Foukal Fukal

Habal Hačal Hadžala Halekal Hamal
Hamala Hampal Hamral Haněl Háněl
Hapal(a) Haral Hasal Hasil Hatlal
Hejbal Hejhal Hejkal Hejnal Hejral
Hekal Helekal Hemala Hemzal Hemžal
Heral Híbal(a) Hirkal Hladil Hlobil
Hloulcal Hnízďil Horel Houdal Houkal
Hrabal Hradil Hral(a) Hrazdil Hrkal
Hrzal Hryzal Hříbal Hřimal Hubal
Hucal Hukal Hunhal Humhal Hurdal
Hvízďal Hvížďal(a) Hýbal Hýkel
Hýžďal

Chladil Chlístal Chmátal Chodil
Chramosil Chrastil Chumchal Chvapil
Chvátal Chvátíl Chystal Chytil

Jejkal Jochal Joudal Jukl

Kacal Kácel Kačala Kakal Kálal Kapal
Kasal Kaštil Kaval Kazal Kazil Kecl
Kejhal Kejval Kikal Klinkal Kisil Klabal
Klapal Klapil Klátíl Klečal Klepal Klepl

Klesal Klesl Klesla Klesnil Klestil Klobal
Klouzal Klubal Klusal Kňákal Kníchál
Kobosil Kodal Koktal Kolíbal Končil
Kopal Kopl Kopčil Kosil Koštoval Kotal
Kousal Koval Kráčal Kramosil Krasil
Krátíl Krčál Krčil Krmela Kročil Krojil
Kropil Krotíl Kroutíl Kroužil Krtíl
Krutíl Kryl Kryl Koukal Koukl Koupal
Koupil Kouřil Kousal Koval Kráčal
Kročil Krojil Kropil Krutíl Křesal Křikal
Kříkal Křópal Křumal Křupal Kučala
Kuchal Kujal Kukal Kukrál Kulil Kupal
Kupil Kural Kuřil Kusala Kušal Kutal
Kutál Kutil Kvačil Kvačala Kvapil Kvasil
Kybal Kydal Kykal Kynčil Kyrál Kysil
Kýval

Látal Lakomil Lakosil Lapol Ledabyl
Lejsal Lekl Lepil Létal Ležal Líbal Líhal
Lísál Lízal Loubal Loudil Loupal Ložil
Loužil

Macal Mácal Macel Máčal Máčel
Mahdal Mahel Machala Máchal Mákl
Makal Maňčal Maňhal Maral Mastil
Mašal Matal Matela Matl Mátl Mazal
Mázal Medal Madál Mejkal Mendil
Metal Metl Mhóral Mičkal Mihál
Mihel Mihl Míchal Mikal Mímal
Mhóral Mlčál Močal Modal Mochal
Motal Móral Moutel Mlátil Mračil
Mrhal Mrkal Mrzel Mydlil Myslil
Munžil Mucal Mucala Musal Musál
Musala Musel Musil

Nabil Nabyl Nadrchal Nahodil
Nacházal Nakládál Nakvasil Naházal
Nahodil Najšel Naložil Napravil
Nasadil Nastoupil Našel Navrátil
Navrkal Nacpal Necpál Nečekal
Nečesal Nedbal Nedobyl Nedohlídál
Nedožel Nedojedl Nedomlel Nedopil
Nedorost Nedožral Neduchal Nedúchal
Nehasil Nedohlíd Nedohlídál Nedojídál
Nedvědíl Nehasil Nehýbal Nehýbel
Nechal Nechala Nechvátal Nejedl
Nejedlo Nejedpsa Neklapil Nekosil
Nekula Nekul Nekvapil Nekvasil
Nemazal Nemeškal Nemlel Nenadál
Nenutil Neoral, Nepejchal Nepeřil
Nepil Neplatil Nepodal Nepustil
Neradil Nerušil Nesázal Neshybal
Neskusil Nesrovnal Nesnídal Nespál
Nespala Nespál Nespěchal Nesrovnal
Nestál Nestával Nestrašil Nestrojil
Nesvačil Nesvedal Nešetřil Neškudla
Nešleha Netáhlo Netál Netopil Netrefil
Netroufal Netřval Netušil Neužil
Nevařil Nevečeřal Nevěděl Neveršil

Nevěřil Nevidal Nevláčil Nevola
Nevoral Nevrkla Nevřala Nevřela Nevřil
Nevšimal Nevtipil Nevyjel Nezavdal
Nezavadal Nezbadal Nezdařil Nezhya
Nezkusil Neznal Nezmeškal Nezval
Nežadál Nosil Nutil

Obadal Obalil Obešlo Obdržal
Obhlídál Oblištíl Obořil Obrátil Obšil
Očadil Odehnal Odložil Odrazil
Odstrčil Ohéral Ohlídál Ohodil Ohřívál
Ohřál Osladil Ostrčil Otáhal Otevřel
Opatřil Opařil Opichal Opleštil Opletal
Oplíštil Oplustil Opravil Oprchal
Opršal Opršál Opluštíl Opustil Oral
Osladil Ostádál Oščádál Ošťádál
Ošťágál Oškrdal Otáhal Otevřel Otopal
Otoupal Otrísál Oulehla

Pácal Pácl Páchl Páral Pařil Pehal
Pejchal Pícl? Píchal Píchl Píkal Pípal
Piskal(a) Plašil Plášil Platil Ples(k)
l Pleštil Plíhal Plískal Pluskal Podal
Podrazil Pohořal Polehla Ponížil
Pospíchal Pospíšil Potěšil Potměšil
Potužil Povejšil Povýšil Poživil Prášil
Prchal Prorazil Prospal Prudil Přebal
Přecechtěl Přehodil Přenosil Přeučil
Převrátil Přidal Přibil Přibyl Přichystal
Přiklopil Přikryl Přistoupil Přivřel
Pudil

Ráčil Radil Rejdil Rejpal Roubal
Rouchal Rozbořil Rozehnal Rozkopal
Rozkydal Rozsívál Rozsypal Rozšlapal
Rozšlapil Roztočil Rozvorál Rožehnal
Rubal Rýpal

Říhal Říbal Řídkošil Řoutil

Sadil Sázal Sázel Sedal Sedál Sedal
Sejpal Sekal Sehnał Sháníl Shejbal
Shromáždil Scháníl Schejbal Scheybal
Schiebal Schrabal Schránil Schystal
Skácel Skládál Skípal Skolil Skopal
Skoumal Skoupil Skřípál Skýpal(a)
Slačal Složil Smékal Smejkal Smítal
Smýkal Snídal Snítíl Solil Soukal
Soural Spáčil Spal Speychal Spěchal
Spojil Srkal Srovnal Stačil Stáhal(a)
Stavěl(a) Stejskal Stíbal Stíbral Stiskal
Stojaspal Stojespal Stloukal Strádal
Strašil Stratil Strkal Strouhal Stroukal
Stuchl Sušil Svačil Svážel Světíl Svítíl
Svozil Sysala

Šámal Šátral Šibal Šimral Škobrtal
Škorpil Škrtíl Škvařil Škrabal
Škubal(a) Šlapal Šmejkal Šmerál

Šméral Šmidrkal Šplíchal Špráchal
Štrougal Šoukal Šoupal Šoural Šoustal
Šukal Šumšal Šural Šurkal Šuškal
Švehla Švihal Švihel Švihla

Tahal Tejkal Tejkl Tejníl Tejral Tekl
Tělupil Těšíl Tíhl Tikal Tlačíl Tlachal
Tlaskal Tláskal Tomal Tomala Topil
Toula Toupal Tošíl Toužil Trabal
Trakal Trefíl Trčala Trčal(a) Trejbal
Trekoval Treybal Trhl Trkal Trikal
Tripal Trmal Trousil Tročil Trojčil
Trombala Trósil Trtil Trval Tukal Tržil
Tušíl Tušíl? Tužil Týmal Tykal Tyrál
Tyrála Tytykal

Ťápal Ťoupal Ťukal

Udržal Uchvátil Uchytíl Ulehla, Úlehla
Uložil Urval Ustohal? Ustoupil Ustrnul
Ušel Utěkal Utěšíl Utíkal Uřídil Utratil
Uvázl Uždil

Váčal? Vahal Váhal(a) Váchal Vaňhal
Válal Vaříl Vatal Vedral Vedrál Vejskal
Velebil Vihnal Vinopal? Vízdal Vláčel

Vláčil Vobliz Vobnášíl Voboříl Vobrátíl
Voceníl Vodehnal Vodešíl Vodháníl
Vodseďal Vodstrčil Vohlídál Vohnal
Vokřál Vomlel Vomočil Vomžil
Vondál Vopaříl Voplakal Voplatil
Voral Vopravil Vopršal Vosáhlo
Vospal Vospěl Vostal Vostál Vostoupal
Vostrčil Vostřebal Vostřel Vošahlo
Vošmik Votkal Votoupal Votřel Vozáb
Vozábal Vozil Vozýbal Vožeh Voženil
Vraštil Vrátil Vrážel Vrňala Vršťala
Vrtal Vrtěl Vrzal Vřešťál Vtípil Vybíhal
Vybíral Vycpal Vycudil Vyčichl Vyčichlo
Vyčítal Vydržel Vyhlíd Vyhlídál Vyhnal
Vyhnis Vyhnul Vyhodil Vychodil
Vychytil Vyjídal Vykusil Vykopal
Vykouk Vykoukal Vykoupil Vykouřil
Vykročil Vykulil Vykudal Vykypěl
Vykysal Vylál Vyletal Vyleťal Vyleťel
Vylíčil Vylít Vymazal Vyměťal Vymlátil
Vynikal Vyoral Vyplel Vyroubal Vysekal
Vyskočil Vytasil Vytopil Vyrůbal Vyřídil
Vysloužil Vyslyšel Vystrčil Vytrhal
Vytrhl Vytrřál Vysloužil Vysoudil
Vystavěl Vystyd Vysušil Vysypal
Vytisk Vytiskl Vytlačil Vytrhl Vytřel

Vyvadil Vyvážíl Vyvrátíl Vyvrtal Vyzdal
Vyzkusil, Vyzula Vyudil

Zabadal Zabloužil Zacpal Začal
Zadražíl Zadrožil Zadržel Zahnal
Zahradil Zahustel Zachoval Zachystal
Zakopal Zakouřil Zamastil Zamazal
Zameškal Zamhouřil Zamouřil
Zamrazil Zamrzal Zamrzil Zamrzl(a)
Zamykal Zapadl(o) Zaoral Zaplatil
Zapletal Zapotil Zapral Zasadil Zaspal
Zastoupil Zatkal Zatlačil Zatloukal
Zatočil Zatrěpal Zavadil Zavázal
Zavoral Zavrtal Zavřel Zazvonil
Zažímál Zbejval Zbíral Zbořil Zbudil
Zdařil Zdráhal(a) Zdražil Zdvihal
Zdvyhal Zehnal Zehnul(a) Získal Zíval
Zhríval Zlamal Zlámál Zmátlo Zmeškal
Zmrhal Zobal Zoufal Zouvala Zouzal
Zu(n)kal Zvebil Zvěděl Zvyhal

Ždímal Žihal Žvejkal

MILOSLAV ULÍČNÝ

hispanista, překladatel, spisovatel a pedagog
čestný člen JTP

Vzpomínka

V našem tisku se nyní hojně vzpomínalo na skvělého herce Ludka Munzara jako představitelů rolí v divadle, filmu i v televizních seriálech. Vzpomeňme například na jednu z prvních kouzelných postav ve filmu Dědeček automobil režiséra Alfréda Radoka, kde se v malé roličky objevil i mladíček Miloš Forman. Munzarovo báječné herecké umění je vždy velkým zážitkem. Ráda bych však připomněla také jeho působení v rozhlasu. Spolu s básníkem Františkem Novotným připravili posluchačům rádia po léta na každou neděli veliký zážitek poetickým a zajímavým pořadem Okouzlení slovem, jenž byl pro mne ozdobou nedělního dopoledne s dozníváním během celého posledního víkendového dne.

V krásném poetickém rozhlasovém pořadu s Munzarovým citlivým přednesem kamarádových básniček, který možno vnímat i jako oslavu českého

jazyka v čapkovském duchu, občas prosvítaly hercovy vzpomínky na divadlo, pro jeho milovníky velmi cenné. Vzpomínky vzácné, co nezastiňovaly divadlo samé.

V době, kdy se z médií jejich velmi často nedobrovolnému konzumentu do života vkrádá nejedna veřejně známá postava, je nesnadné do svého vlastního světa přijímat jen ty osobnosti, které jsou inspirací a příkladem a jejichž schopnosti, umění obdivujeme. Jedním

z takových je herec i člověk Luděk Munzar. Poználo se, jak těžké pro něho bylo divadlo opustit, především jeviště Národního divadla, a právě proto je obdivuhodné, jak poté, když už nehrál, dokázal uplatnit své další schopnosti a zájmy v nadmíru zajímavých televizních pořadech a v rozhlasu.

Naštěstí máme možnost vidět některá divadelní představení v záznamu. Naši furianti v Národním divadle z roku 1979 v režii Miroslava Macháčka jsou vždy překrásným zážitkem, obzvláště pak scéna, která vrcholí tancem a zpěvem Valentina Bláhy

a Markytky v podání Ludka Munzara a Jany Hlaváčové. Při příležitosti této vzpomínky na jejího manžela, bych chtěla připomenout i ji. Bezpočet rolí, které spolu vytvořili, nebylo bohužel zaznamenáno, a pokud jsme návštěvu divadla nestihli, už je nevidíme. O to více je potěšitelné, že rozhlasové pořady Okouzlení slovem je možno uslyšet i prostřednictvím audioknih.

TEREZA HUBAČOVÁ
tlumočnice a překladatelka

Překladaatelé severské literatury založili svůj spolek

Předsedkyně Kateřina Křišťůvková a místopředseda Martin Severýn
(foto © David Konečný)

Překladaatelé ze severských jazyků založili nezávislou profesní organizaci s názvem **Překladaatelé Severu**, jež si dává za cíl zlepšit ohodnocení a pracovní podmínky překladaatelů, šířit osvětu v oblasti autorských smluv a podporovat vydávání kvalitních překladů mimo jiné výchovou nových překladaatelů a redaktorů.

Spolek **Překladaatelé Severu** je nezávislá, dobrovolná profesní organizace sdružující překladaatele severské literatury do češtiny. Jeho posláním je umožňovat vzájemné setkávání, spolupráci a vzdělávání překladaatelů severské literatury, hájit práva svých členů a prosazovat jejich profesní zájmy, dbát o kvalitu a prestiž českého literárního překladu a šířit povědomí o severské kultuře, literatuře především.

V uplynulých letech vyšlo a nadále vychází rekordní množství překladů severské literatury do češtiny, nejedná se přitom jen o žánrové tituly, ale i o knihy patřící do kánonu daných literatur, které kladou vysoké nároky na uměleckou úroveň překladu. V rámci aktivit **Skandinávského domu**, jenž má však mnohem širší záběr než jen literární, se uskutečnilo několik překladaatelských workshopů zaměřených na severskou beletrii. Ukázalo se, že o podobné aktivity je mezi překladaateli obrovský

zájem, protože tu chybí **platforma**, na níž by si mohli **vyměňovat zkušenosti**. A tak vznikl nápad založit profesní spolek, který by se specializoval právě na překlad a aktivity s ním spojené. Následně rozeslaný dotazník potvrdil, že **přes 70 českých překladaatelů** ze severských jazyků o tuto iniciativu stojí.

V listopadu 2018 proběhl první workshop o autorském právu a ustavující schůze, na níž si překladaatelé formou hlasování odsouhlasili název spolku **Překladaatelé Severu**, stanovy spolku a také členy výboru. Ten poté zvolil za **předsedkyni** překladaatelku z norštiny **Kateřinu Křišťůvkovou** a za **místopředsedu** překladaatele ze švédštiny **Martina Severýna**.

„K založení spolku nás podnítila především dlouhodobě neutěšená situace v oblasti uměleckého překladu, nechceme však klást žádná ultimáta. Rádi bychom zahájili diskusi s nakladateli i se spřízněnými organizacemi, neboť společným cílem nás všech je, aby knihy překládali kvalitní překladaatelé a redigovali kvalitní redaktoři. Chceme ukazovat, že na překladu záleží, ale také že kvalita něco stojí a že kvalitní překladaatel si zaslouží patřičné ohodnocení i slušné pracovní podmínky,“ uvedla předsedkyně Kateřina Křišťůvková.

Podle stanov se řádným členem spolku může stát fyzická osoba, která je autorem či autorkou alespoň dvou zveřejněných literárních překladů ze severských jazyků do češtiny. Kdo tato kritéria zatím nespĺňuje, může se stát **čekatelem**. Spolek totiž chce být otevřený i studentům severských jazyků, kteří za sebou knižní překlady dosud nemají, ale tato profese je zajímavá.

V současnosti se pracuje na vizuální identitě spolku a webových stránkách a připravuje se program na rok 2019 – bude zahrnovat aktivity vycházející ze stanov spolku, mj. vzájemná setkání členů, spolupráci a vzdělávání. Nejbližší akcí, na níž spolek Překladaatelé Severu participuje, je **Týden norské literatury**, pořádaný v březnu Skandinávským domem. Spolek se bude podílet na zajištění **semináře pro nakladatele a redaktory** (29. 3.) a **workshopu pro studenty norštiny** (22. 3.). Dále je v plánu program pro překladaatele v rámci profesního fóra knižního veletrhu Svět knihy v květnu 2019.

Kontakt:
JITKA HANUŠOVÁ
prekladaatele.severu@gmail.com
+420 606 562 021

Bubeničci patřili Šimonovi

Jak vidno i na následující straně, *Cenu Josefa Jungmanna* za rok 2018 získal **Šimon Pellar** za svůj překlad z angličtiny románu Hermana Melvilla *Bílá velryba* (vydalo nakladatelství Odeon).

Na říjnovém bubeničkovském večeru jej vyzpovídala Hana Kofránková a potom z knihy četla spolu s Josefem Somrem a Liborem Vackem. Krásně k tomu zpíval a hrál Přemysl Rut.

(FOTO PK)

27. ROČNÍK CENY JOSEFA JUNGMANNA

Cena Josefa Jungmanna za nejlepší beletristický překlad uplynulého roku spolu s dalšími oceněními byla udělena 2. října 2018 v prostorách pražského Goethe Institutu.

Porota ve složení Václav Jamek (předseda), Dagmar Hartlová, Magdaléna Štulcová, Olga Uličná a Jan Zelenka rozhodla takto:

Cenu Josefa Jungmanna za r. 2018 získal

Šimon Pellar za překlad z angličtiny románu Hermana Melvilla *Bílá velryba* (Odeon)

Mimořádnou tvůrčí odměnu:

Magdaléna Křížová za překlad z hebrejštiny románu Asafa Gavrona *Osada na pahorku* (Pistorius a Olšanská)

Tvůrčí prémie:

Viktorie Hanišová (Philipp Winkler: *Chuligán*, překlad z němčiny, vyd. Host)

Věra Kociánová (Jurgis Kunčinas: *Túla*, překlad z litevštiny, vyd. Venkovské dílo)

Radvan Markus (Máirtín ÓCadhain: *Hřbitovní hlína*, překlad z irštiny, vyd. Argo)

Petra Martínková (Henry James: *Anglické hodiny*, překlad z angličtiny, vyd. Leda)

Jakub Šedivý (Ivan Šmeljov: *Slunce mrtvých*, překlad z ruštiny, vyd. Prostor)
Prémie Tomáše Hrácha nebyla udělena.

Do síně slávy byla uvedena **Pavla Lidmilová**, překladatelka z portugalského a španělského, nositelka Státní ceny za překlad.

Krameriův vinš za podporu a rozvoj literárního překladu získala nakladatelská redaktorka **Marie Zábranová**.

Při této příležitosti bylo již tradičně předáno **Stipendium Hany Žantovské** na překlad poezie (donátorů Ireny Murray Žantovské a Michaela Žantovského), a to **Vítu Pokornému** na antologii španělských básníků *Generace 27*.

Proslov předsedy poroty Václava Jamky uvádíme v plném znění [zde](#).

Fotografie Věry Koubové ze slavnostního vyhlášení v naší fotogalerii [zde](#).

Přejato ze stránek Obce překladatelů www.obceprekladatelu.cz

PROHLÍDKA KOSTELA NEJSVĚTĚJŠÍHO SRDCE PÁNĚ

Na prohlídce se 25. února 2019 sešly skoro tři desítky členů a přátel JTP. Provedla nás a mnoho zajímavých informací nám poskytla paní ing. Skalická z místní farnosti, jež patří mezi největší v Praze. Na nedělní mši se zde schází tisícovka věřících.

Chrám má zajímavou historii. Potřeba vybudovat nový římskokatolický kostel na Vinohradech vznikla na začátku 20. století v okamžiku, kdy již nestačila kapacita kostela sv. Ludmily na Náměstí Míru. V r. 1908 tedy dalo zastupitelstvo pozemek a v r. 1914 vznikl spolek pro výstavbu nového kostela. Mezitím sloužila kaple sv. Aloise nacházející se ve škole na dnešním Náměstí Jiřího z Poděbrad a v r. 1914 byla založena farnost sv. Aloise. Po vzniku republiky byla v r. 1919 vyhlášena architektonická soutěž, na níž se sešlo 31 návrhů. Na prvním a druhém místě se umístili žáci Josipa Plečnika, bylo však rozhodnuto oslovit přímo známého architekta. Ani sám Plečnik neuspěl se svým prvním a druhým návrhem (byly shledány příliš drahými), prošel

až jeho třetí návrh. Základní kámen byl položen v r. 1928 a stavba trvala čtyři roky. Kostel byl tedy vysvěcen v r. 1932.

Během stavby kostela se J. Plečnik vrátil zpět do rodného Slovinska a práce řídil jeho žák Otto Rothmayer, který s ním postup prací průběžně konzultoval.

Plečnik se ve svém návrhu nechal inspirovat raně křesťanskými bazilikami a do kostela zabudoval celou řadu náboženských symbolů. Stavba je inspirována Noemovou archou,

fasáda s vystupujícími kameny připomíná královský hermelín, bání na vrcholu věže znázorňuje královské jablko. Na vitrážích oken jsou znázorněny další křesťanské symboly – ryby, klasy, srdce, pták Fénix. Podlaha zdobená kruhy a čtverci má připomínat Jeruzalém, kliky ve tvaru holubice představují Ducha svatého. Kolem oltáře jsou umístěny kameny pocházející z vykopávek na třetím nádvoří Pražského hradu.

Od listopadu 2018 má kostel nový oltář od architekta Josefa Pleskota. Je z kararského mramoru a symbolizuje srdce.

Kromě chrámové lodi jsme si prohlédli také kryptu kostela, kde se konají různé akce farnosti, a věž, vysokou 42 m, s největšími věžními hodinami v ČR o průměru 7,5 m. Až nahoru na věž jsme bohužel vystoupat nemohli – bylo nás příliš mnoho, na ochozy se pouštějí jen skupinky po 4 lidech.

Na závěr zajímavé prohlídky jsme se ještě společně vyfotili.

ALENA ŠOURKOVÁ
foto S. MARINOVÁ A B. STEJSKALOVÁ

Dále vyšlo (nebo vyjde)...

Velký česko-německý slovník pro veřejnou správu / Antonín Kaňa. 2. aktual. a dopl. vyd. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-321-6.

Euroangličtina – anglicko-český, česko-anglický slovník odborné terminologie institucí a fondů EU. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, 2018. ISBN 978-80-7538-206-1.

Slovník nářečí Opavského Slezska / Vít Skalička. 1. vyd. Opava: Matice slezská, pobočný spolek ve Stěbořicích, 2018. ISBN 978-80-907424-0-6: Kč 265,00.

Nová cvičebnice pro rozvíjení kognitivních a komunikačních dovedností tlumočnicků / Vítězslav Vilímek, Soňa Rábeková, Jana Raclavská. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 2018. ISBN 978-80-7599-014-3.

Překlad termínů v mezikulturních relacích: (na příkladu překladu Chrysostomovy liturgie) / Eva Maria Hrdinová. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, 2018. ISBN 978-80-244-5396-5.

Encyklopedie židovských památek Moravy a Slezska / Jaroslav Klenovský. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-0642-4.

Plané rostliny / Gertrud Scherfová, Claus Caspari. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-2024-6.

100 staletých mostů na středověkých kupeckých cestách / Petr Vlček. 1. vyd. Praha: Informační centrum ČKAIT, s.r.o., 2018. ISBN 978-80-88265-11-5. ISBN 978-80-7380-569-2.

Atlasy hvězd / Elena Percivaldi, Václav Pavlík, Jakub Rozehnal. Praha: Slovart, 2018. ISBN 978-80-7529-642-9: Kč 799,00.

Roblox – encyklopédia postáv. 1. vyd. Praha: EGMONT ČR, 2018. ISBN 978-80-252-4325-1.

Lexikon operačních výkonů / Jaromír Šimša ... [aj.]. 1. vyd. Praha: Maxdorf, 2019. ISBN 978-80-7345-452-4: Kč 1495,00.

1000 dobrých rad zahrádkářům / Radoslav Šrot. 13. upr. vyd. Praha: Brázda, 2018. ISBN 978-80-209-0427-0: Kč 495,00.

Katalog gotického nábytku / Ladislav Sluka. 1. vyd. Huť: Sluka Ladislav, 2018. ISBN 978-80-270-5076-5.

Průvodce historií kladenských hostinců. Díl 3, Švermov, Dubí, Dřív, Újezd a Vrapice / Zdeněk Pospíšil. 1. vyd. Kladno: Halda, 2018. ISBN 978-80-907236-2-7: Kč 290,00.

Vědci, vynálezci a podnikatelé. [Svazek] 5 / Ivo Kraus, Jaromír Volf, Alena Šolcová. 1. vyd. Praha: Jonathan Livingston, 2018. ISBN 978-80-7551-096-9.

Encyklopedie řádů, kongregací a řeholních společností katolické církve v českých zemích. Svazek 2, díl 4, Kongregace a řeholní společnosti / Milan M. Buben. 1. vyd. Praha: Libri, 2018. ISBN 978-80-7277-571-2: Kč 270,00.

Bylinky – kapesní atlas / Ivana Mrázková, Jarmila Skružná. 1. vyd. Praha: Pleštilová Anna – Bylo nebylo, 2018. ISBN 978-80-907162-4-7.

Atlas hub Důbravy / Václav Koplík, Ladislav Špeta. 1. vyd. Ratíškovice: Mykologický kroužek Ratíškovice, 2018. ISBN 978-80-270-5139-7.

Broučí klenoty mokřadů: nové poznatky o rákosníčcích (Coleoptera: Chrysomelidae: Donaciinae) / Roman Mlejnek. 1. vyd. Pardubice: Mlejnek Roman, 2019. ISBN 978-80-907115-1-8: Kč 280,00.

Zvířata: velká dětská encyklopedie. 1. vyd. Praha: Svojtka & Co., 2018. ISBN 978-80-256-2481-4.

Lexikon mzdového účetnictví pro rok 2019 / Dagmar Kučerová. 7. vyd. Dolní Lhota: Jučerová Dagmar, 2019. ISBN 978-80-905712-5-9: Kč 130,00.

Atlas energie. 1. vyd. Praha: Heinrich-Böll-Stiftung, 2019. ISBN 978-80-88289-05-0.

Atlas půdy. 1. vyd. Praha: Heinrich-Böll-Stiftung, 2019. ISBN 978-80-88289-07-4.

Kniha psychologie. 2. vyd. Praha: Euromedia Group, 2019. ISBN 978-80-7617-356-9.

Lexikon tajemných míst / Jiří Bílek. 1. vyd. Praha: Euromedia Group, 2019. ISBN 978-80-242-6307-6.

Academia, Praha 2018, 2019

Biografický slovník vedoucích funkcionářů KSČ (1921–1989) / Petr Anev. 1. vyd. ISBN 978-80-200-2960-7.

Komunistické lágry / Jiří Padevět. 1. vyd. ISBN 978-80-200-2977-5.

Biografický slovník vedoucích funkcionářů KSČ (1921–1989). A–K / Petr Anev, Matěj Bílý (eds.). – 1. vyd. ISBN 978-80-200-2974-4 (soubor; Academia). ISBN 978-80-200-2960-7 (A–K; Academia). ISBN 978-80-88292-18-0 (soubor; Ústav pro studium totalitních režimů). ISBN 978-80-88292-14-2 (A–K; Ústav pro studium totalitních režimů).

Biografický slovník vedoucích funkcionářů KSČ (1921–1989). L–Ž / Petr Anev, Matěj Bílý (eds.). – 1. vyd. ISBN 978-80-200-2974-4 (soubor; Academia). ISBN 978-80-200-2973-7 (L–Ž; Academia). ISBN 978-80-88292-18-0 (soubor; Ústav pro studium totalitních režimů). ISBN 978-80-88292-15-9 (L–Ž; Ústav pro studium totalitních režimů).

Parasitic nematodes of freshwater fishes of Africa / František Moravec. 1. vyd. ISBN 978-80-200-2924-9.

Atlas obojživelníků a plazů České republiky / Jiří Moravec. 1. vyd. ISBN 978-80-200-2984-3.

Savci ČR / Miloš Anděra, Jiří Gaister. 2. vyd. ISBN 978-80-200-2994-2.

Příroda České republiky: průvodce faunou / Jiří Kolibáč, Karel Hudec, Zdeněk Laštůvka, Milan Peňáz a kolektiv. – 2. upr. a dopl. vyd. ISBN 978-80-200-2993-5.

Blanokřídlí ČR a SR. Díl 2, Širopasí / Jan Macek. 1. vyd. ISBN 978-80-200-2999-7.

O věrnosti překladu / František Štícha. – 1. vyd. ISBN 978-80-200-2944-7.

CPress, Brno 2018

Zvířecí doktoři 1. vyd. ISBN 978-80-264-2170-2: Kč 269,00.

Světový atlas zvířat / Nic Crumpton. 1. vyd. ISBN 978-80-264-2221-1: Kč 499,00.

Dýmkařská bichle / Jakub Kopáček. 1. vyd. ISBN 978-80-264-2303-4: Kč 349,00.

Dobrovský, Praha 2018, 2019

Atlas duchů a příšer. 1. vyd. ISBN 978-80-7390-958-1.

Atlas vlajek. 1. vyd. ISBN 978-80-7390-956-7.

Atlas zvířat. 1. vyd. ISBN 978-80-7390-945-1.

Encyklopedie čarodějných rostlin / Scott Cunningham. 1. vyd. ISBN 978-80-7390-437-1: Kč 349,00.

Velkolepá kniha o dinosaurech / Tom Jackson. 1. vyd. ISBN 978-80-7585-591-6: Kč 399,00.

Velkolepá kniha o mořských tvorech / Tom Jackson. 1. vyd. ISBN 978-80-7585-592-3: Kč 399,00.

Velkolepá kniha o prehistorických zvířatech /
Tom Jackson. 1. vyd. ISBN 978-80-7585-593-0:
Kč 399,00.

Velkolepá kniha o zvířatech / Tom Jackson.
1. vyd. ISBN 978-80-7585-590-9: Kč 399,00.

Encyklopedie moderní kulturistiky /
Bill Dobbins, Jiří Emmer, Dina Podzimková a kol.
ISBN 978-80-7291-251-3: Kč 899.

Karolinum – nakladatelství Univerzity Karlovy v Praze, Praha 2018, 2019

**Německo-český a česko-německý
sportovní slovník /** Eva Pokorná. 1. vyd.
ISBN 978-80-246-3834-8: Kč 240,00.

**Překlad do nemateřského jazyka: fakta, otázky,
perspektivy /** Tomáš Duběda, David Mraček,
Vanda Obdržálková. – 1. vyd. ISBN 978-80-246-4247-5.

Úvod do právnické francouzštiny. 1. díl /
Jana Tomáščinová. – 2. upr. vyd., v nakladatelství
Karolinum 1. ISBN 978-80-246-3642-9.

Úvod do právnické francouzštiny. 2. díl /
Jana Tomáščinová. 2. upr. vyd., v nakladatelství
Karolinum 1. ISBN 978-80-246-3859-1.

Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň + Key Publishing, Ostrava 2018, 2019

**Encyklopedie českých právních dějin.
XIII. svazek, Smlouva o – Součást /** Karel Schelle,
Jaromír Tauchen (eds). ISBN 978-80-7380-744-3.
(Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk;
soubor). ISBN 978-80-7380-744-3 (Vydavatelství
a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7418-238-9
(Key Publishing; soubor). ISBN 978-80-7418-300-3
(Key Publishing).

**Encyklopedie českých právních dějin. XIV. svazek,
Soudnictví /** Karel Schelle, Jaromír Tauchen (eds). –
ISBN 978-80-7380-748-1 (Vydavatelství a nakladatelství
Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7418-238-9 (Key Publishing;
soubor). ISBN 978-80-7418-302-7 (Key Publishing).

**Encyklopedie českých právních dějin. XV. svazek,
Soukromé – Správa ústřední /** Karel Schelle,
Jaromír Tauchen (eds). ISBN 978-80-7380-569-2
(soubor; Vydavatelství a nakladatelství
Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-752-8 (Vydavatelství
a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7418-238-9
(soubor; Key Publishing). ISBN 978-80-7418-308-9
(Key Publishing).

MGR. ALENA ŠOURKOVÁ
tlumočnice a překladatelka
místopředsedkyně JTP

Prohlídka Královské zahrady Pražského hradu

Milé kolegyně a milí kolegové, přijďte s námi přivítat jaro do Královské zahrady Pražského hradu. Připravili jsme pro Vás komentovanou prohlídku – uskuteční se **v pondělí 20. května 2019 od 16:00**. Průvodce Vás při ní seznámí s historií a významem zahrady, s jejími stromy a keři a s historií, významem a výzdobou objektů – Lvího dvora, „Domečku“, Míčovny, Letohrádku královny Anny s fontánou, fíkovnou a oranžerií. Podá i výklad k severní straně Hradu.

Prohlídka bude trvat zhruba jednu hodinu a vstupné činí 50 Kč. Sejdeme se v 15:45 u informačního střediska na III. nádvoří Pražského hradu, kde si koupíme vstupenky a kde si nás vyzvedne průvodce.

Protože musím dopředu nahlásit počet účastníků, prosím, abyste se mi přihlásili na adresu alena.sourkova@tiscali.cz nejpozději do pondělí 13. května. Jako vždy jsou vítáni i Vaši kamarádi a rodinní příslušníci.

AŠ

Ad J. Vedral: Náš člověk v Rize

ToP 127/2018, str. 29–31

Dovolujeme si zareagovat na článek Jiřího Vedrala *Náš člověk v Rize* otištěný v loňském jarním čísle ToP na s. 29–31, který se nám se zpožděním dostal do rukou. Respektujeme, že pana Vedrala lotyšská metropole příliš neuchvátila, stejně jako jeho rozhodnutí přicestovat do Rigy přes Itálii – *de gustibus non est disputandum*. Co už se nám překousává hůře, je zarážející množství chyb, jež se v článku objevují, některé z nich jsou opravdu tristní; snad by se daly tolerovat za časů Hanuše Entnera či Pavla Finka, ale dnes, v době, kdy lze vše pohodlně ověřit na webu!?

Především se nabízí otázka, kde pan Vedral vlastně pobýval, navštívil-li *Litvskou* jazykovou agenturu. Lotyšská jazyková agentura, kam zřejmě zavítal, není obdobou pro náš Ústav pro jazyk český, tou je Ústav pro lotyšský jazyk Lotyšské univerzity. Na věčnou záměnu Lotyšska (angl. *Latvia*) a Litvy (angl. *Lithuania*) jsme si v českých médiích už zvykli (viz též drobníčka v *Naší řeči* 4/2017), tuhle trvalku používáme jako pomyslnou baseline pro posuzování kvality toho kterého článku. Nezůstane však u tohoto jediného přehmatu: zvláště lotyšština dostává na frak! Je hezké konstatovat např., že „v každém slově je několik nečeských písmen“ (za zmínku by ale jistě stálo také to, že lotyšská abeceda obsahuje trojici grafémů č, š, ž, převzaté začátkem 20. století přímo z češtiny), a tato písmena přitom celou dobu ignorovat. Tak se kupř. nebohá Babička B. Němcové promění z libozvučného *vecmāmiņa* ve vulgární *mamina* (proč ne rovnou *milfka*?); pošta není *pašts*, jak píše pan Vedral, ale *pasts*; taxi není *taksi*, ale *taksis*, resp. ne *taksofon*, ale *taksofons*; slovo *ekspres* se píše se dvěma *s* na konci; *gid* („průvodce“) je správně *gids*; žádné takové slovo jako *poruchik* ani *sup* v lotyštině neexistuje, to jsou jen špatně odposlechnuté patvary.

Autor článku tvrdí, že lotyšština nemá mj. *y*, a o pár odstavců později vyrukuje se slovem *čavyča* jakožto s jedním ze 40 druhů uzeneho sledě. Kde přišel na to, že většina lotyšských slov končí na *-al*, opravdu netušíme, taková slova jsou naopak velmi vzácná. Nepravdivé je rovněž tvrzení, že lotyšština je „jedním z mála jazyků v Evropě, jež nenazývá čaj slovem odvozeným od latinského *THEA* nebo čínského *ČAJ*“. Lotyšsky se totiž čaj řekne *tēja*. Atd. atp. Pan Vedral se s jistou dávkou despektu pozastavuje nad tím, že jeho lotyšský kolega nepoužívá CAT nástroje, a přitom sám nedokáže správně reprodukovat téměř jedině lotyšské slovo.

Problematické jsou rovněž jeho informace o řízkých realitách. Pravděpodobně nemá ani představu o poměrech v někdejší Lotyšské SSR, když tvrdí, že dnešní zbožím přeplněný Hlavní trh v Rize (*Rīgas Centrālirgus*) vypadá jak za sovětských časů. Také není pravda, že „město leží na deltě místního Nilu, takže každá cesta po městě se skládá z plánování přechodu mostů“. Řeka *Daugava* (Západní Dvina) tu žádnou deltu netvoří, a jelikož jádro města leží na jejím pravém břehu, většina cest po Rize žádné takovéto plánování nevyžaduje. Rovněž tvrzení „na téměř každém starším domě je zrcadlově obrácená svastika = národní symbol; na fašismus jsou zde velmi hákliví a nemluví se o něm“ je zcela nesmyslné. Obrácená svastika se vyskytuje jen na historických památkách, navíc

velice vzácně, není to žádný národní symbol a nemá vůbec nic společného s fašismem – je to symbol pohanské bohyně osudu a štěstí *Laimy*. V lotyšském folkloru se užívá i „neobrácená“ svastika jako symbol boha hromu *Pērkonse* (tzv. Ohňový kříž), který v tmavočerveném provedení používalo lotyšské letectvo v meziválečném období, ale ani tato „neobrácená“ svastika neměla nic

společného s fašismem. Že jsou Lotyši na fašismus hákliví a nemluví o něm, je pak pouhá pomluva – stačilo by, kdyby byl pan Vedral v Rize navštívil Lotyšské muzeum okupace, Lotyšské muzeum holocaustu či kterékoli knihkupectví, kde by se o tomto období dozvěděl vše potřebné, a to nejen v lotyštině.

Co se datových zdrojů pro lotyštinu týče, tam lze s panem Vedralem zčásti souhlasit: opravdu jde o poddimenzovaný jazyk, žel. Kvalitních zdrojů je málo, avšak existují – stačí vědět, kam a na koho se obrátit. Kupř. oficiální jazykový korpus lotyštiny, jakkoliv je malý, lze najít na stránce www.korpuss.lv – obrátit se pan Vedral na Laboratoř umělé inteligence Ústavu matematiky a informatiky Lotyšské univerzity (AILab)? Další datové zdroje je potřeba hledat u komerčních firem, např. *Tilde* či *Skrivanek Baltic*, jehož někdejší ředitelka, sl. *Aiga Veckalne*[ová], mimochodem mluví výborně česky. Podobně jako onen tajemný průvodce pana Vedrala po Rize, *Jānis Krastiņš*, jež překládá z české literatury už od 70. let minulého století (celkem má na kontě na dvě desítky překladů, a ano, obešel se přitom i bez CAT nástrojů). To, že jméno tohoto laureáta *Ceny Gratias agit* „za šíření dobrého jména ČR v zahraničí“ z r. 2015 nebylo v článku uvedeno, nás mrzí a napravujeme to aspoň v těchto „erratách“.

MICHAL ŠKRABAL, PAVEL ŠTOLL
letonisté působilci na FF UK

ToP

(tlumočení-překlad)

Číslo 131 ročník XXX – 2019

jaro 2019

ToP (tlumočení-překlad)

Odborný bulletin Jednoty tlumočnicků
a překladatelů

Cena tohoto čísla 80 Kč

ISSN 1210-4159 (tištěná verze,
1990-2014)

ISSN 2336-8888 (elektronická verze
od 2015, platí i pro elektronický archiv
starších ročníků)

JTP je členem Mezinárodní federace
překladatelů FIT – Fédération
internationale des traducteurs,
organizace třídy „A“ uznané UNESCO.

šéfredaktor Petr Kautský

redakční rada Prof. PhDr. Ivana
Čenková, CSc., Amalaine Diabová,
Katarzyna Filgasová, Ing. Miroslav
Herold, CSc., PhDr. Milan Hrdlička,
CSc., Mgr. Marie Kopecká, PhDr. Andrej
Rády, Barbora Stejskalová, PhDr. Tomáš
Svoboda, Ph.D., Mgr. Alena Šourková,
Mgr. Andreas Weber.

redakce

JTP – ToP, Senovážné nám. 23,

110 00 Praha 1.

Telefon: 224 142 517. 224 142 312.

E-mail: jtp@jtpunion.org

www.jtpunion.org

Facebook: [jtp@jtpunion.org](https://www.facebook.com/jtp@jtpunion.org)

předplatné 2019 v ČR 200 Kč, v zahraničí
10 eur.

Zdarma členům JTP, ASKOT a řádným
členům České komory tlumočnicků
znakového jazyka.

Bankovní účet: 2800245144/2010

BIC: FIOBCZPPXX

IBAN: CZ5020100000002800245144

Registrace MK ČR 6198 TS: 7B B1.

Čtvrtletník. Vychází jen ve formátu PDF.

Uzávěrka tohoto čísla 28. 2. 2019.

Vydala © Jednota tlumočnicků

a překladatelů, IČ CZ002505676.

Za obsah článků odpovídají autoři. Texty
neprošly jazykovou úpravou. Příspěvky
nemusejí vyjadřovat stanovisko redakce.
Příspěvky se nehonorují. Příspěvky
zde otištěné nesmí být reprodukovány
v žádné formě, ani elektronickým či
mechanickým způsobem, včetně systémů
pro ukládání a vyhledávání informací,
bez souhlasu držitelů copyrightu.
Citace z textů možno přetisknout pouze
s uvedením zdroje.

smos **k** CENTRUM

Senovážné nám. 23 a 22
mobil: +420 777 711 691

tradice

centrum Prahy, kvalitní zázemí
kanceláře, sály, široká škála služeb
lékařské služby

již od roku 1878